Helyi
Esélyegyenlőségi
Program

Vereb Község Önkormányzata

Vereb, 2013. november 28.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) 3
Bevezetés 3
A település bemutatása 3
Értékeink, küldetésünk 6
Célok 6
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE) 9
1. Jogszabályi háttér bemutatása 9
2. Stratégiai környezet bemutatása 11
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége 12
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység 30
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége 41
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége 46
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége 50
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása 52
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága 54
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) 55
1. A HEP IT részletei 55
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése .....
A beavatkozások megvalósítói 55
Jövőképünk 56
Az intézkedési területek részletes kifejtése .....
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) 57
3. Megvalósítás 60
A megvalósítás előkészítése 60
A megvalósítás folyamata 60
Monitoring és visszacsatolás 60
Nyilvánosság 60
Érvényesülés, módosítás 66
4. Elfogadás módja és dátuma 63

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Vereb Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.
Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Vereb község Fejér megyében fekszik a Velencei-tótól kb. 15 km-re északra. Tengerszint feletti magassága 155-230 m között változik. Fejér Megye Észak - keleti részén a Vértes hegységtől Délre, Székesfehérvár városától 25 km-re, Keletre fekszi. Észak - Nyugatról Dél - Kelet felé kinyúló dombhátakon és ezek között húzódó völgyekben. Észak felől Vértesacsa, Keletről Vál, Dél - Keletről Kajászó, Délről Pázmánd és Nyugatról Lovasberény községekkel határos.

A település múltja:

Vereb község első írásos említése 1332-ből származik, így feltételezhető, hogy egyik legrégebben lakott település.

Földrajzi fekvésénél fogva ősidők óta letelepedésre csábító hely volt. A falutól nyugatra emelkedő domb oldalában római hamvvedrek, sírkövek, cserépedények és római érmék kerültek felszínre, ami igazolja, hogy Vereb lakott hely volt. Itt haladt az Alexander Severus (222-235) által épített római hadiút, amelynek emlékét a népnyelv "Katona út" néven őrzi.

A népvándorlás vihara Vereb őslakóit elűzte, de nem maradt sokáig lakatlan a vidék. A verebi-lovasberényi út javításakor, 1853. május 9-én honfoglalás kori sírt tártak fel. Egy első generációs honfoglaló vitéz volt eltemetve lovával. A sírból zabla, kengyelvasak, ezüstszegek és boglárok kerültek elő, melyek a lószerszámot díszítették. Az emberi csontok között ezüstgyűrűt és bronz ékszereket, hat nyílvasat és tizenkét ezüst érmét találtak. Az érmék mindegyikét 875 és 924 között verették, amiből megállapítható volt, hogy a lovag halála a X. század közepére tehető. A lelet nevezetes, mert a vitéznek trepanált koponyája volt,

mellette ott feküdt egy ezüstlemez, amit a seb nagysága miatt állandóan viselnie kellett. A verebi lovas vitéz sírja az első olyan honfoglaláskori lelet, amelynek helyét megjelölték, előkerülését kőbe vésett felirattal örökítették meg, és az országban a második, amelynek leletei múzeumba kerültek. Az értékes lelet megmentése, szakszerű feltárása a község földbirtokos urának, Verebi Végh Jánosnak és barátjának, Érdy Jánosnak az MTA tagjának köszönhető. A honfoglalás millecentenáriumára felújították a Pogánykövet, 2010-ben Emlékkaput avattak. A sír leletmásolatai a Közösségi Ház kiállító termében tekinthetők meg. A pázmándi út melletti dűlőben került elő a tatárjárás idején elrejtett "verebi kincs", 1719 db XIII. századi friesachi ezüstdénár.

1276-ban Vereb, 1326-ban Verus, 1330-ban Vereb változatban fordul elő a település neve.

A török hódoltság korában is lakott hely volt a község, bizonyítja a törökök nyilvántartása, amelyben Verebet 1567-ben az adófizető falvak között említik. 1580-81-ben a lakosok neveit is felsorolják, amiből láthatjuk, hogy a falu népe tiszta magyar anyanyelvű és református vallású.

A török kiűzése után Vereb a komáromi jezsuita rend birtoka lett. Ebben az időben épült Nepomuki Szent János tiszteletére a ma is álló és felújított barokk katolikus templom.

1775-ben Végh Ignác királyi helytartó tanácsos kapta meg Verebet Mária Teréziától, akinek utódai felvették a Verebi előnevet, és a faluban 1945-ig nagybirtokuk volt. A Végh család a falunak megértő vezetője, fejlődésének fő előmozdítója volt.

A község jelene:
A község lakossága 830 fő, lakásállománya 313. A településen óvoda, iskola, művelődési ház-könyvtár, orvosi rendelő, posta működik. Kiépített az ivóvíz, a gáz, a telefon és szennyvíz hálózat van.
Terület: 2,2 km2
Népsűrűség: 377 fő/km2
Állandó lakosságának átlagéletkora: 41,3
Tengerszint feletti magasság: 155-230 m
Belterületi utcák száma: 8
Belterületi úthálózat hossza: 13,245 km - kiépített: 7, 337 km kiépítetlen= 5,908 km
Belterületi úthálózat kiépítettség mértéke: 55,3%
Belterületi közműellátottság:
Ivóvíz: 100 %
Szennyvíz: 85 %
Vezetékes gáz: 86 %
Elektromos energia: 100%

Az általános iskoláskorú alsó tagozatos gyermekek nagy része a helyi tagiskolába jár, a középiskolások zöme pedig Székesfehérvárra. A naponta ingázók száma jelentős, főként a megyeszékhely kínál állást. Helyben kevés a munkalehetőség, ezért egyre többen próbálják ki a vállalkozás valamilyen formáját. A településen több civil szervezet tevékenykedik.

A község műemlékekben nem gazdag, de az 1806-ban épült Színház a hozzátartozó tartozó parkkal a település fő építészeti jellegzetességévé válhat a műemlék jellegű Római katolikus templom épülete mellett. Településünkre jellemző építmény még a 2009-ben épült Falu „Háromszájú" kemencéje, valamint a Honfoglalás kori sír emlékére 2010-ben állított Emlékkapu.

A településen 830 fő lakónépességre vonatkozóan kell áttekintetni az esélyegyenlőség megvalósulását.

Állandó népesség:

állandó népesség száma 2011	**830 fő**
nő	428 fő
	51,56 %
férfi	402fő
	48,44 %
0-2 évesek	28fő
	3,37 %
0-14 éves nők	67 fő
	8,07 %
0-14 éves férfiak	69 fő
	8,31 %
15-17 éves nők	11fő
	1,13%
15-17 éves férfiak	15 fő
	1,80 %
18-59 éves nők	242 fő
	29,15 %
18-59 éves férfiak	260 fő
	31,32 %
60-64 éves nők	18 fő
	2,16 %
60-64 éves férfiak	18fő
	2,16 %

65 év feletti nők	90 fő
	10,84 %
65 év feletti férfiak	40 fő
	4,81 %

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2010	132	234	98,50
2011	130	136	95,58
2012	126	136	96,64

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A település öregedési indexe mutatja, a település nem elöregedő. Az esélyegyenlőség szempontjából azt a következtetést vonhatjuk le, hogy az idősek aránya a gyermekekéhez hasonlítva el tér az országos átlagtól, de az időskor meghosszabbodásával hosszabb idejű fokozott ellátásra, segítésre van és lesz szükségük a jövőben a szép korú lakosainknak.

Értékeink, küldetésünk

Vereb sokszínű kulturális öröksége alkalmas arra, hogy felekezetek, társadalmi rétegek egymás mellett tudjanak élni. Olyan települést kell létrehozni, amely megalapozza a település élhetőségének, lakosai életminőségének javítását, illetve hozzájáruljon a település vezetésének helyes stratégiai, fejlesztési döntéseinek meghozatalához.

A társadalmi esélyegyenlőtlenségek megszüntetése az Európai Unió és hazánk törvényi előírásainak betartása mellett a település számára is alapvető jelentőségű. Fontos, hogy végső célként minden állampolgár, ezen belül minden helyi lakos számára megteremtődjön az esélyegyenlőség az élet különböző területein.
Így: a tanulásban, a szociális és egészségügyi ellátásban, a munkához jutásban, a fizikai környezetben, a közszolgáltatások elérésében.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Vereb Község Önkormányzatának célja, hogy olyan településsé váljon, ahol senki nem tapasztalja a hátrányos megkülönböztetés közvetlen vagy közvetett formáját, ahol minden lakossal szemben

érvényesül az egyenlő bánásmód elve, valamint biztosított az egyenlő hozzáférés az önkormányzat és intézményei, valamint a közszolgáltatások által nyújtott szolgáltatásokhoz.

Vereb település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:
az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
a diszkriminációmentességet,
a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.
E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.
További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.
A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.
További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.
Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

Fő célkitűzéseink:
az esélyegyenlőség folyamatos érvényesítése a különböző önkormányzati határozatok meghozatalában, intézkedések megtételében,
a hátrányos megkülönböztetés csökkentése, megszüntetése,
a megkülönböztetéstől mentes gondolkodás erősítése,
az egyenlő bánásmód és az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása a hátrányos helyzetű csoportok számára:

- időskorú személyek,
- fogyatékossággal élő emberek,
- munkanélküli emberek,
- munkába visszatérő személyek,
- pályakezdő fiatalok,
- nők és munkahelyen foglalkoztatott kisgyermekes szülők,
- mélyszegénységben élők és roma származású emberek,

- alacsony iskolai végzettségű személyek.

Együttműködés és együttműködés összehangolása az esélyegyenlőség biztosítása érdekében

- a közoktatási,
- a foglalkoztatási
- a közművelődési,
- a szociális,
- az egészségügyi,
- más közszolgáltatási területen.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról" szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai" fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi programban helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok - különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára - oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

Kiemelt figyelmet kell fordítani az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre. Biztosítani kell a közszolgáltatáshoz és az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést. Olyan intézkedéseket kell hozni, mely csökkenti a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányát, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.
Mindezek megvalósulását támogatnia kell a helyi önkormányzat által hozott döntéseknek.

Vereb Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a Magyarországi helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. Törvény (továbbiakban: Mötv.) 42 § 1. pont és az 53. § (1) bekezdés felhatalmazása alapján, az Alaptörvény 32 cikk (1) bekezdés a) és d) pontjában meghatározott

feladatkörében eljárva az önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatában az önkormányzat által ellátott feladat- és hatásköröket az alábbiakban határozza meg.

Képviselő-testület főbb feladat és hatásköre

I. A helyi közügyek, valamint a helyi önkormányzati feladatok:

1. településfejlesztés, településrendezés;
2. településüzemeltetés (köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása);
3. közterületek, valamint az önkormányzat tulajdonában álló közintézmények elnevezése;
4. egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások,
5. környezet-egészségügyi (köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása, rovar- és rágcsálóirtás);
6. óvodai ellátás;
7. kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása, filmszínház, előadó-művészeti szervezet támogatása, a kulturális örökség helyi védelme, a helyi közművelődési tevékenység támogatásai, védelme?
8. szociális, gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások;
9. lakás- és helyiséggazdálkodás;
10. a területén hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása;
11. helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkár elhárítás?
12. honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem helyi közfoglalkoztatás;
13. helyi adóval, gazdaságszervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatok;
14. kistermelők, őstermelők számára – a jogszabályban meghatározott termékek értékesítései lehetőségeinek biztosítása, ideértve a hétvégi árusítás lehetőségét is;
15. sport, ifjúsági ügyek;
16. nemzetiségi ügyek;
17. közreműködés a település közbiztonságának biztosításában;
18. helyi közösségi közlekedés biztosítása;
19. hulladékgazdálkodás;
20. távhőszolgáltatás;
21. víziközmű-szolgáltatás, amennyiben a víziközmű-szolgáltatásról szóló törvény rendelkezései szerint a helyi önkormányzat ellátásáért felelősnek minősül.

II. Önként vállalt önkormányzati feladatok:

1. méltányos szociális ellátások, helyi lakásfenntartási támogatás nyújtása, átmeneti segély, temetési segély, méltányossági ápolási díj, méltányossági közgyógyellátás nyújtása,
2. első lakáshoz jutók támogatása,
3. térítési díjak átvállalása,
4. Gyvt-n felül további kedvezmény biztosítása,
5. nemzetközi és hazai kapcsolatok ápolása,
6. kitüntetések adományozása,

7. széles közösséget érintő rendezvények szervezése, támogatása (falunap, advent stb.)
8. civil szervezetek anyagi támogatása

A Képviselő-testület kizárólagos hatáskörébe tartozik a fenti feladat és hatásköröket érintő helyi rendeletek alkotása, végrehajtása.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Vereb Község Helyi Építési Szabályzata, kiterjed a község közigazgatási területére. A község közigazgatási területén területet felhasználni, továbbá telket alakítani, építményt, építményrészt, épületegyüttest építeni, átalakítani, bővíteni, felújítani, helyreállítani, korszerűsíteni és lebontani, elmozdítani, a rendeltetést megváltoztatni és ezekre hatósági engedélyt adni e rendelet rendelkezéseinek megfelelően lehet.
A község településszerkezeti terve a településfejlesztési koncepción alapul.

Az önkormányzat feladatellátása, ezzel együtt a finanszírozási rendszer is 2013. évtől átalakult. Korábban az önkormányzatok által ellátott feladatok egy része az államhoz került. Ennek figyelembevételével készül az önkormányzat költségvetési koncepciója.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Vereb Község Önkormányzata az alábbi társulásoknak tagja:

Velencei-tó Környéki Többcélú Kistérségi Társulás abból a célból jött lére, hogy a kistérség lakossága az önkormányzati közszolgáltatásokhoz minél teljesebb körben jusson hozzá, és az Önkormányzatok ezen megállapodás keretében történő együttműködéssel minél teljesebb, forrásaik célszerű és optimális felhasználásával biztosítsák a mind magasabb szintű ellátást, közszolgáltatást és a településfejlesztést.

- Humán Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat azzal a céllal jött létre, hogy az Önkormányzatok ezen megállapodás keretében történő együttműködéssel minél hatékonyabb, célszerűbb szociális és gyermekjóléti ellátást biztosítsanak a településen élő lakosság számára. Önkormányzatok kötelező feladataként a szociális alapszolgáltatások biztosítása, a nem kötelező alapszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása a szociálisan rászorulók részére, a krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára segítséget nyújtson.
- A Velencei-tó környéki egymással szomszédos települési önkormányzatait, valamint a területükön működő vidékfejlesztésért elkötelezett vállalkozásokat, civil szervezeteket, intézményeket és magánszemélyeket fogja össze a Velencei-tó Térségfejlesztő Közhasznú

egyesület. A Közösség elsődleges feladata a fenti szervezetek vidékfejlesztéssel összefüggő tevékenységeinek, fejlesztéseinek ösztönzése és széleskörű partnerségük megteremtése.

- Az orvosi ügyelet alapellátási feladatát is a szomszédos települések által létrehozott társulás által működtetett nonprofit Kft útján biztosítja Vereb Község Önkormányzata.
- Önkormányzatok által létrehozott társulás keretében látja el településünk a óvodai nevelés feladatait is. (Gárdony –Zichyújfalu –Vereb)

Az önkormányzatok számára a társulások létrehozása, fenntartása azért célszerű, mert a társulások részére a közösen fenntartott intézmények költségtakarékosabb működtetését eredményezik.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítését a Központi Statisztikai Hivatal, a *VÁTI* Nonprofit Kft. (teljes nevén *VÁTI* Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai Nonprofit Kft.), *TEIR* – Az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer, a helyi Önkormányzat adatbázisa, valamint helyi adatgyűjtés szolgálta. Az esélyegyenlőségi program készítésekor a 2012. évi adatok a helyi adatbázisból kerültek feldolgozásra.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység viszonylag új, de napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom. Ezen elsősorban azt a jelenséget érthetjük, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek, és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből a helyzetből, önerőből kitörjenek.

A településen az életet, lakhatást, gyermek, időskorú, bántalmazott nő, vagy fogyatékkal élő személy ellátatlanságából eredő azonnali beavatkozást igénylő esélyegyenlőtlenségi probléma nincs. Ez természetesen nem jelentheti azt, hogy az önhibájukon kívül, vagy akár önhibájuk okán is szerény vagy szegényes körülmények között élőkre, elesettekre, bármi okból hátrányos helyzetben élőkre, az önkormányzat a kötelező, illetve önként vállalt feladatainak ellátása során fokozottan ne figyelne. A településen a szó klasszikus értelmében vett mélyszegénységben-nyomorban élő család jelenleg nincs. Azonban a munkahelyek hiánya, az elhelyezkedési esélyek rohamos csökkenése a szerény körülmények között élő emberek, családok rohamos lecsúszásához vezet.
A községben roma származású lakos csak néhány fő él, így a cigányság szegregációja, illetve ellenük irányuló diszkrimináció nem jelentkezik.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A lakosok szerény, de egyelőre még elfogadható körülmények között élnek. Az elmúlt évtizedekben kialakított otthonok fenntartása azonban ma már egyre nehezebb. Ennek egyik oka a

munkanélküliség. Az emberek többsége a korábban összegyűjtött megtakarításait feléli, újabb megtakarításokra nincs lehetőség.
A lakosság pénzeszközökbe, értékpapírba fektetett megtakarításairól nincs adat.
A településen 313 db lakóingatlan található. A családok kevés kivétellel saját tulajdonú családi házban élnek. Néhány otthonban több generáció él együtt. A házak jövedelmi helyzettől, a tulajdonosok igényétől, igényességétől függően karbantartottak.
Az önkormányzat adatbázisa szerint 278 db személygépjármű van a lakosság tulajdonában

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	299	227	526	25	4,7%	20	3,8%	45	8,5%
2009	302	235	537	40	7,4%	31	5,8%	71	13,2%
2010	305	240	545	38	6,9%	17	3,2%	55	10,1%
2011	298	254	552	32	5,7%	24	4,4%	56	10,1%
2012	299	258	557	24	4,3%	22	3,9%	46	8,2%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal
(2012-ben még nincs adat)

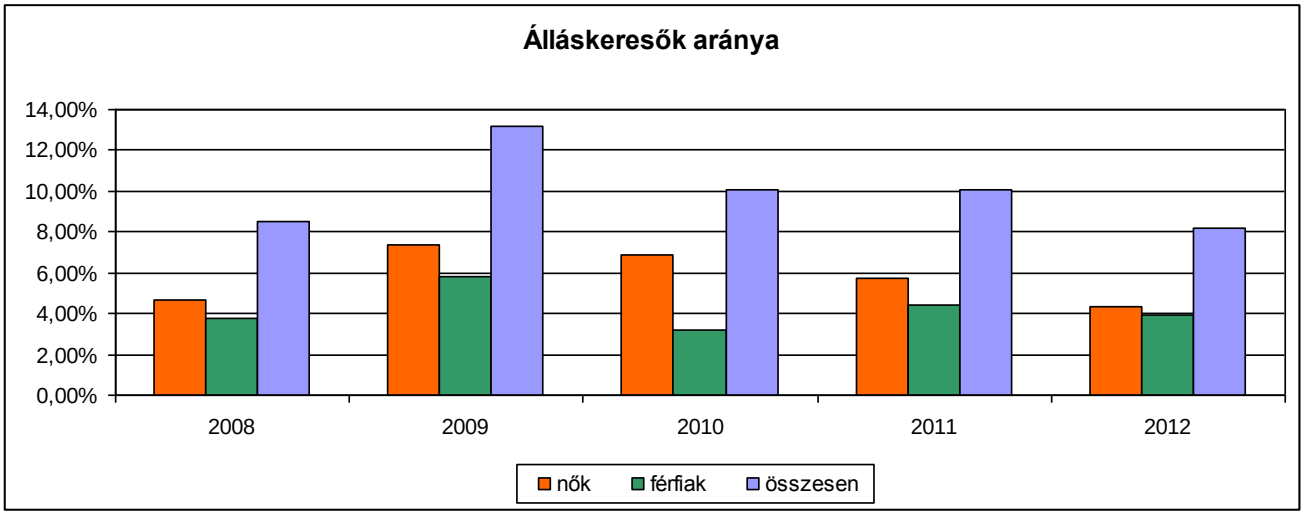

Ezek az adatok arra mutatnak rá, hogy a teljes lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott álláskeresők száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és nők között.
Az adatok szerint a nők és férfiak körében is a 2009-es évben volt kimagaslóan magas a nyilvántartott álláskeresők száma. Azóta csökkent az állás nélküliek száma.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011	2012
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	**fő**	**46**	**71**	**55**	**56**	**46**
20 éves és fiatalabb	fő	1	1	0	2	0
	%	0,2%	1,4%	0,0%	3,5%	0
21-25 év	fő	0	4	2	2	0
	%	0%	5,6%	3,6%	3,5%	0
26-30 év	fő	3	8	5	5	4
	%	0,6%	11,2%	9,0%	8,9%	8,6
31-35 év	fő	4	10	7	7	6
	%	0,8%	14,1%	12,7%	12,5%	13,3%
36-40 év	fő	1	7	5	6	5
	%	0,2%	9,9%	9,0%	10,7%	11,1%
41-45 év	fő	7	12	9	6	4
	%	31,5%	16,9%	16,3%	10,7%	8,6%
46-50 év	fő	5	10	11	10	11
	%	11,2 %	14,1%	20,0%	17,9%	24,4
51-55 év	fő	18	17	14	15	10
	%	40,0%	24,0%	29,4%	29,0%	20,7%
56-60 év	fő	7	2	2	3	6
	%	15,5%	2,8%	3,6%	3,3%	13,3%
61 év felett	fő	0	0	0	0	0
	%	0,0%	0,0%	0.0%	0,0%	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

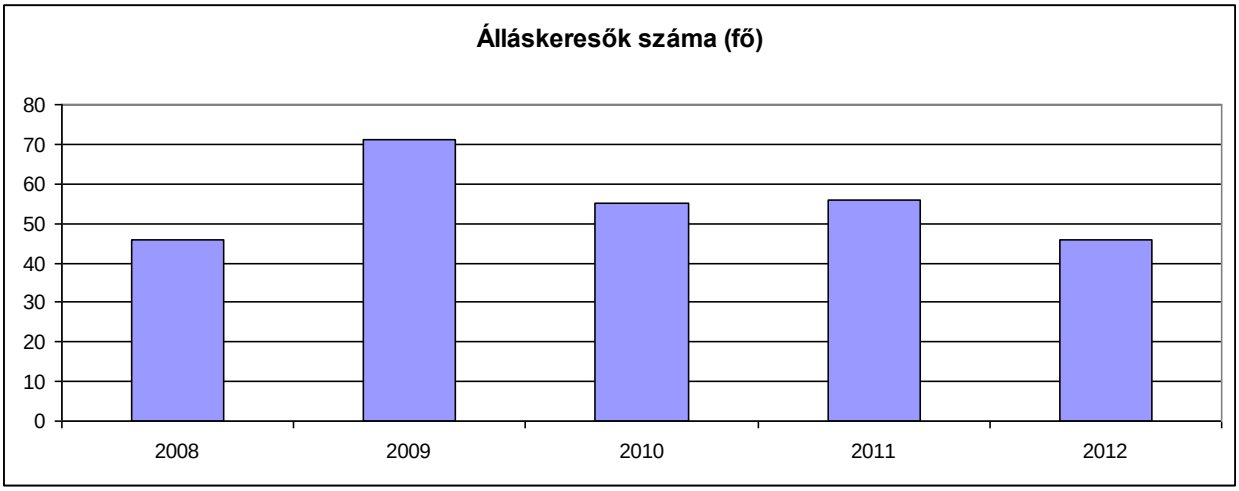

A regisztrált munkanélküliek korcsoportonkénti bontása, illetve idősoros változása rámutat arra, hogy a munkanélküliség a különböző korosztály tekintetében miként változik a településen. Az 51-55 éves korosztály tekintetében kiugró volt a regisztrált munkanélküliek száma 2009-ben. Ahogyan az ország más részeire is jellemző, ez a korosztály talál legnehezebben munkát.

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

év	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	25	20	45	1	1	2	2,2%	2,2%	4,4%
2009	40	31	71	2	4	6	2,8%	5,6%	8,4%
2010	38	17	55	11	9	20	20,0%	16,3%	36,3%
2011	32	24	56	11	7	18	19,6%	12,5%	32,1%
2012	24	22	46	6	4	10	13,0%	8,6%	21,6%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

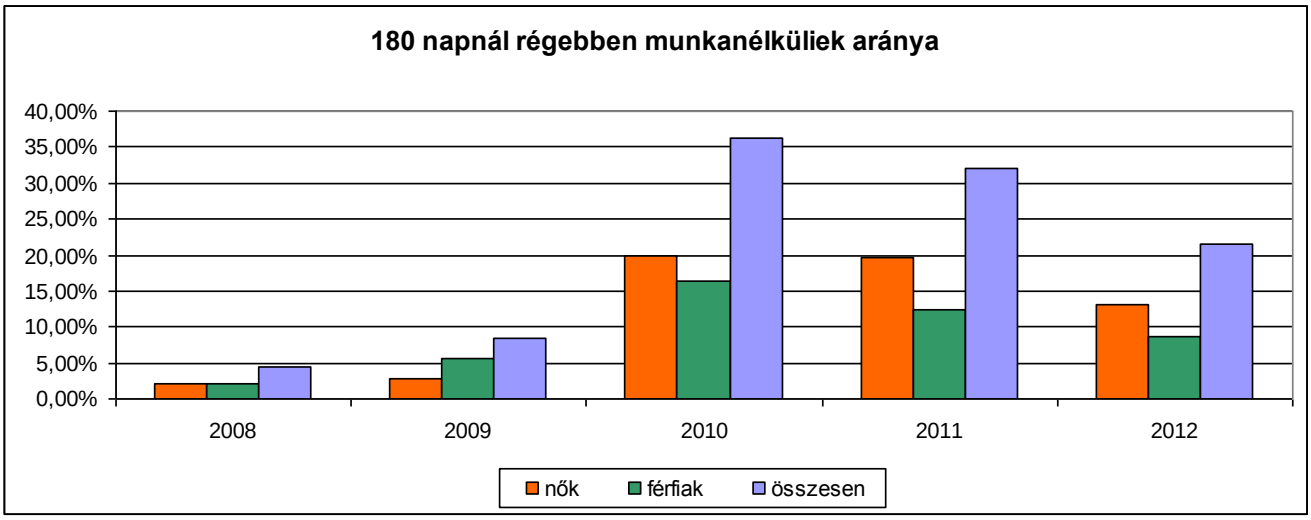

A táblázat arra mutat rá, hogy milyen arányban vannak a tartós munkanélküliek. Minél magasabb a tartós munkanélküliek számaránya, annál inkább szükséges a beavatkozások tervezése, figyelemmel a nemek közötti különbségre.

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	71	70	141	2	0,9%	4	1,9%	8	1,4%
2009	67	66	133	6	3,0%	3	1,4%	23	2,2%
2010	66	63	129	3	1,4%	4	1,8%	14	1,6%
2011	68	63	131	3	1,4%	4	1,8%	16	1,6%
2012	68	63	131	6	na	4	na	10	na

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

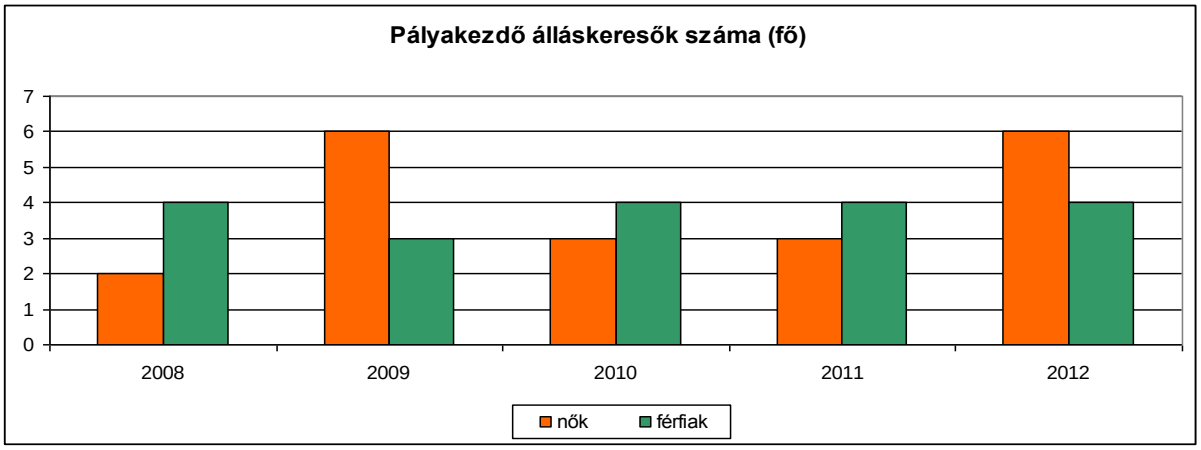

A táblázat egy fontos munkaerő-piaci helyzetre, a pályakezdők helyzetére irányítja a figyelmet. A pályakezdők elhelyezkedési esélye a településen kilátástalan, mert helyben kevés a munkahely.
Aki nem szerzett középfokú végzettséget vagy szakképesítést, hátrányos helyzetű munkavállalónak kell tekinteni. A nem megfelelő – alacsony vagy a munkáltatói igényektől eltérő – iskolai végzettség, szakképzettség az elhelyezkedést megnehezíti.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
	Fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	45	0	0	na	na	na	na
2009	71	0	0	na	na	na	na
2010	55	1	1,8%	15	27,6%	39	70,6%
2011	56	1	1,7%	14	26,3%	41	72,0%
2012	46	0	0	11	24,0%	35	76,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

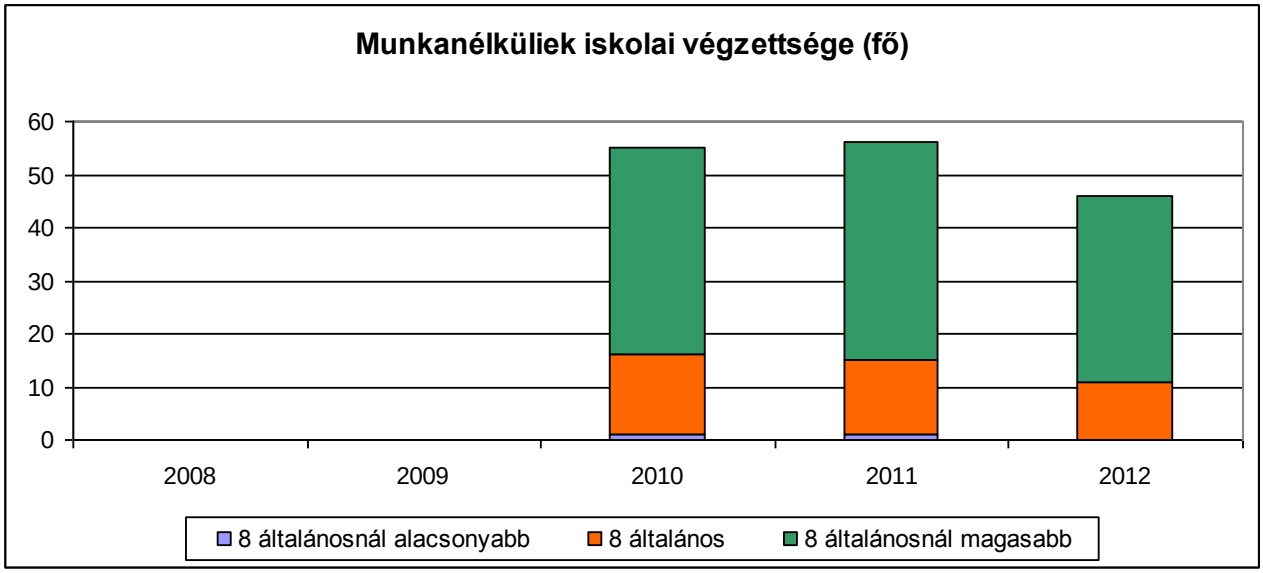

Minimálisra tehető azoknak a száma, akik nem végezték el az általános iskolát, inkább az idősek közül kerül ki egy-egy fő. Az utóbbi öt évben 2 olyan fiatal volt 2012-ben, aki 16 évet betöltve felzárkóztató iskolába került a nyolcadik osztály megszerzésének reményében.

A településen a Polgármesteri Hivatal és intézményei köti magasabb iskolai végzettséghez a munkaköröket. Létszám tekintetében ezek az intézmények kevés embert foglalkoztatnak.

c) közfoglalkoztatás

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakossághoz képest
2010	16	2,9%	3	50%
2011	18	3,2%	2	34%
2012	19	3,4%	0	0%

Forrás: Önkormányzat adatai

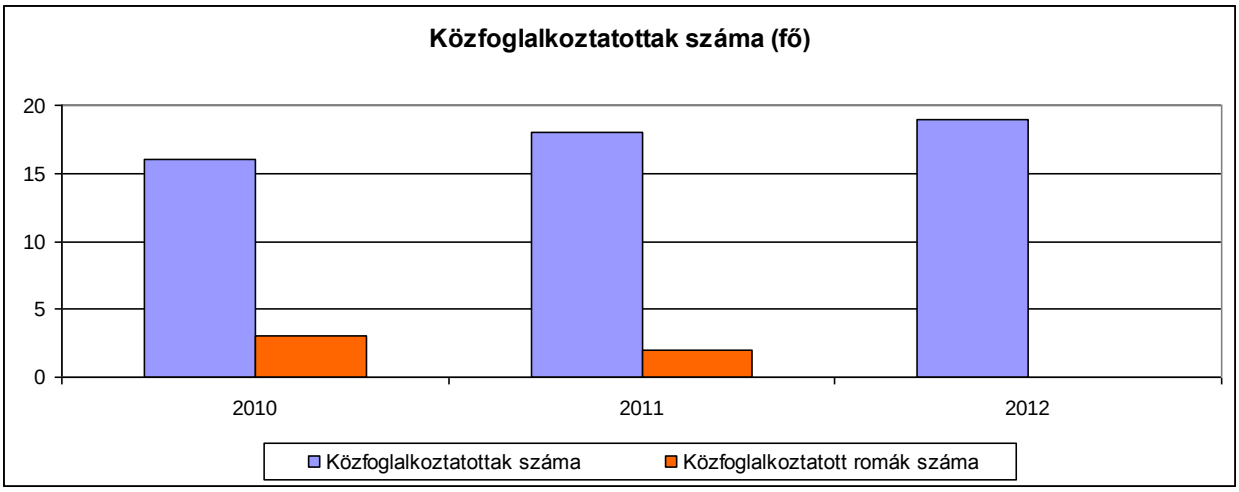

A közfoglalkoztatásban résztvevők száma a három évet tekintve alig változott. Igen a csekély az arányuk a település aktív lakosságához képest. A településen élő néhány roma származásúak közül minden aktív korúak ellátásában részesülő részt vett a közfoglalkoztatásban.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

3.2.10. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - vállalkozások

év	regisztrált vállalkozások száma a településen	Kiskereskedelmi üzletek száma	vendéglátóhelyek száma	állami szektorban foglalkoztatottak száma	kivetett iparűzési adó	befizetett iparűzési adó	működő foglalkoztatási programok száma helyben	foglalkoztatási programokban részt vevők száma
2008	65	1	2	na	na	2721 e	0	0
2009	65	1	2	na	na	4755 e	0	0
2010	45	1	2	na	na	1983 e	0	0
2011	56	1	2	na	na	4679 e	0	0
2012	65	1	2	na	na	4301 e	0	0

Forrás: TEIR, T-Star, önkormányzat adatai

A regisztrált vállalkozások száma évről-évre stagnál. Sok kényszervállalkozó van, aki a munkanélküliség helyett megpróbál valamilyen vállalkozást létrehozni. A befizetett iparűzési adó elmarad a kivetett iparűzési adótól.

3.2.11. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - közlekedés

	elérhetőség átlagos ideje autóval	autóbusz járatpárok száma munka-napokon	átlagos utazási idő autóbusszal	vonat járatok átlagos száma munkanapokon	Kerékpár úton való megközelíthetőség
Legközelebbi centrum	10 perc	13	17 perc	0	0
Megye-székhely	25 perc	3	35 perc	0	0
Főváros	85 perc	átszállással 2	átszállással 110 perc	10	0

Forrás: helyi adatgyűjtés

A közlekedés tekintetében kedvező adottságokkal rendelkezik Vereb. A megye-székhely egyben a legközelebbi centrum is, amely fél óra alatt elérhető autóbusszal is. A fővárost csak átszállással lehet elérni autóbusszal vagy Kápolnásnyékről vonattal, de személyautóval egy óra sem kell az utazáshoz. Vonat járat és kerékpárút kiépítettség nincsen a teleülésről.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

3.2.12. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – fiatalok

	van/nincs	Felsorolás
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a településen	*van/nincs*	*nyelvoktatás, számítógép és internet használat*
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a vonzásközpontban	*van/nincs*	*számítógép és internet használat*
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen	*van/nincs*	*nincs*
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a vonzásközpontban	*van/nincs*	*Székesfehérváron van pl. ingyenes számítógépes oktatás a Megyei Könyvtárban*

Forrás: helyi adatgyűjtés

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

3.2.15. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – programokon részvevő felnőttek száma

év	felnőttképző programok a településen		felnőttképző programok a vonzásközpontban		egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a településen		egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a vonzáskörzetben		helyi foglalkoztatási programok a településen		helyi foglalkoztatási programok a vonzáskörzetben	
	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő
2008	0	0	na	na	0	0	na	na	0	0	na	na
2009	0	0	na	na	0	0	na	na	0	0	na	na
2010	0	0	na	na	0	0	na	na	0	0	na	na
2011	0	0	na	na	0	0	na	na	0	0	na	na
2012	2	10	na	na	0	0	na	na	0	0	na	na

Forrás: helyi adatgyűjtés

Helyben az EMagyarország ponton, ami a könyvtárban működik alapfokú számítógépes és internet használói jártasságot szerezhetnek az érdeklődők. 2012-ben indult állami támogatással angol nyelvi képzés a településen.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

3.2.16. számú táblázat – Mélyszegénységben élők és romák foglalkoztatása

év	mélyszegénységben élők	Romák/cigányok
2008	0	0
2009	0	0
2010	0	0
2011	0	0
2012	0	0

Forrás: helyi adatgyűjtés

Vereben olyan család, ahol a mindennapi létfenntartás veszélye fenn áll nincs. A családok kis segítséggel, rendszeres mezőgazdasági munkájuk eredményeként előteremtik a szükségleteikhez szükséges termékeket.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Településünkön a hátrányos megkülönböztetés nem jellemző.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális törvény célja: (Idézet a törvényből)

„1. § (1) E törvény célja, hogy a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében meghatározza az állam által biztosított egyes szociális ellátások formáit, szervezetét, a szociális ellátásokra való jogosultság feltételeit, valamint érvényesítésének garanciáit.

(2) A helyi önkormányzatok az e törvényben szabályozott ellátásokon túl saját költségvetésük terhére egyéb ellátásokat is megállapíthatnak.

2. § A szociális ellátás feltételeinek biztosítása – az egyének önmagukért és családjukért, valamint a helyi közösségeknek a tagjaikért viselt felelősségén túl – az állam központi szerveinek és a helyi önkormányzatoknak a feladata."

A szociális ellátás formái:

„25. § (1) A jogosult részére jövedelme kiegészítésére, pótlására pénzbeli szociális ellátás nyújtható.

(2)

(3) Szociális rászorultság esetén a jogosult számára

a) a települési önkormányzat jegyzője az e törvényben meghatározott feltételek szerint

aa) foglalkoztatást helyettesítő támogatást,

ab) rendszeres szociális segélyt,

ac) lakásfenntartási támogatást;

b) a települési önkormányzat képviselő-testülete az e törvényben, illetve az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek szerint

ba) a 43/B. § (1) bekezdésében foglalt ápolási díjat,

bb) átmeneti segélyt,

bc) temetési segélyt;

c) a járási hivatal az e törvényben meghatározott feltételek szerint

ca) időskorúak járadékát,

cb) a 41. § (1) bekezdésében és a 43/A. § (1) bekezdésében foglalt ápolási díjat;

állapít meg (a továbbiakban együtt: szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások)."

Természetben nyújtható szociális ellátások:

„47. § (1) A szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások közül természetbeni szociális ellátás formájában

a) a rendszeres szociális segély és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás,

b) a lakásfenntartási támogatás,

c) az átmeneti segély és

d) a temetési segély

nyújtható."

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	526	19	3,6%
2009	537	12	2,2%
2010	545	4	0,7%
2011	552	0	0,0%
2012	557	4	0,7%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

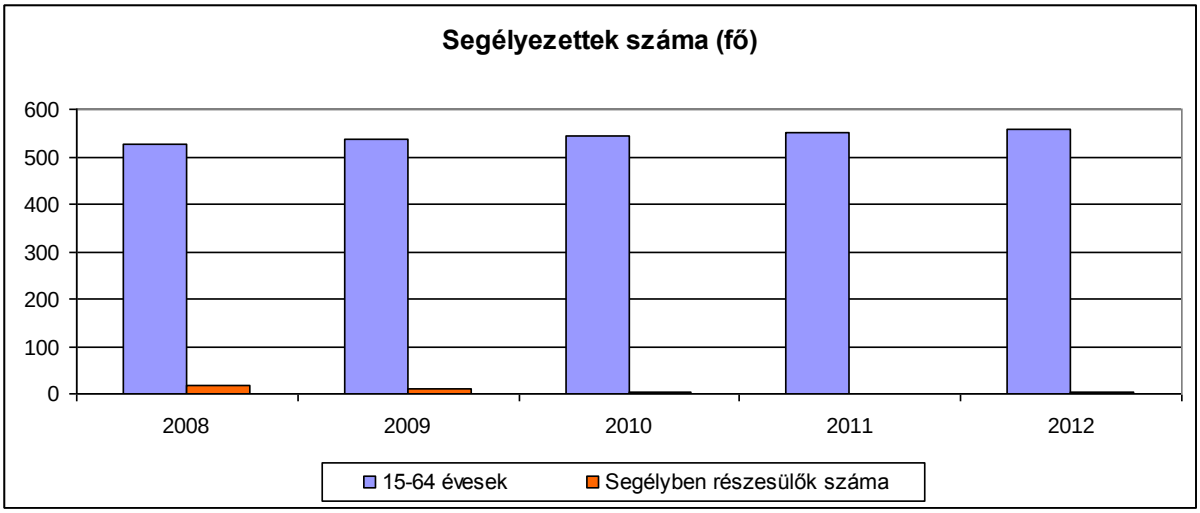

A munkanélküliek száma magasabb, mint az ellátottak száma, ami azt jelenti, hogy nem minden munkanélküli jár utána annak, hogy ellátásban részesüljön. Sok esetben fel kell hívni a figyelmüket, hogy jelentkezzenek a Munkaügyi Központban, hogy valamilyen ellátást kaphassanak, vagy legalább regisztrált munkanélküliek legyenek.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosultak száma

év	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresési járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	45	25	55,5%
2009	71	28	36,9%
2010	55	13	23,6%
2011	56	12	21,4%
2012	46	8	17,3%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

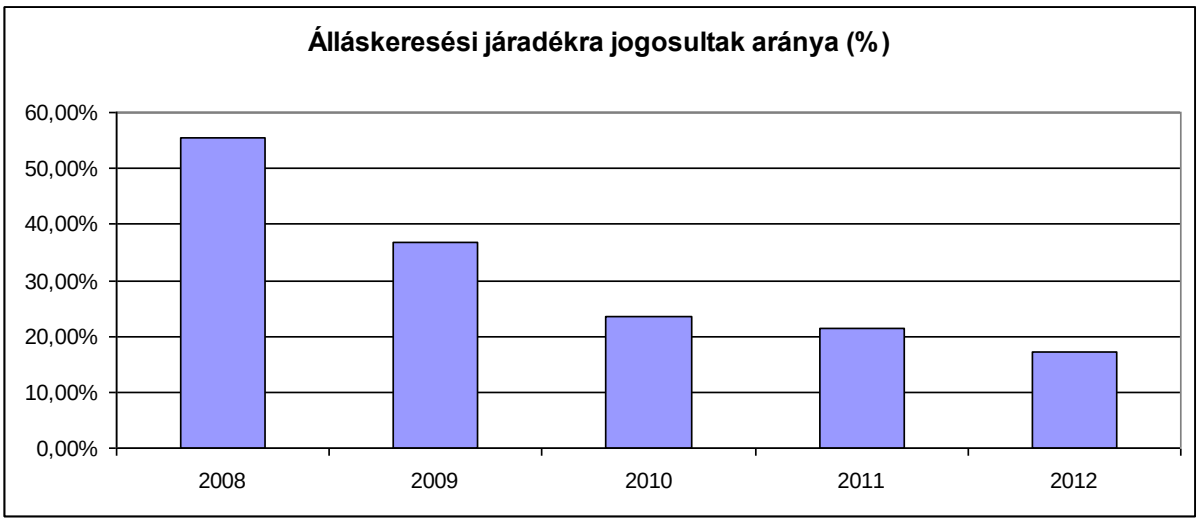

A helyzetelemzés során folyamatos az a visszatérő jelenség, hogy a településen élők körében állandó jelenség a munkanélküliség, de a 2011-es adatok szerint jelentős csökkenés tapasztalható.

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akiktől helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	6	1,1	9	20	0	0
2009	9	1,6	15	21	0	0
2010	7	1,2	24	43	0	0
2011	13	2,3	39	69	0	0
2012	10	1,7	33	71	0	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

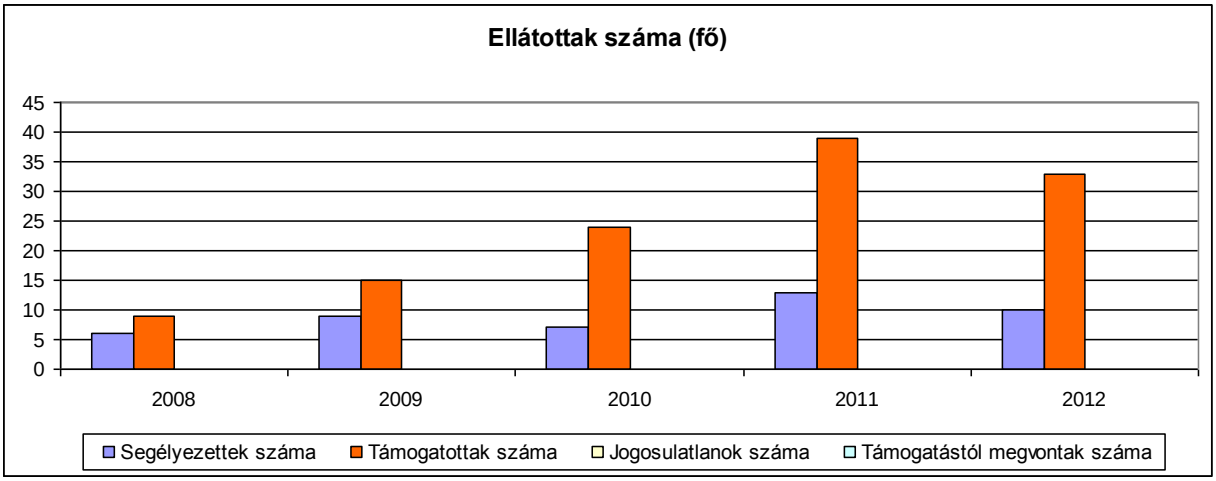

Rendszeres szociális segélyt az a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű, aktív korú személy kaphat, aki nem rendelkezik rendszeres megélhetést biztosító jövedelemmel. Foglalkozást helyettesítő támogatást álláskereső kaphat. Bérpótló juttatásra (2011. január 1-től), illetve foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (2011. szeptember 1-től) az jogosult, aki korábban rendelkezésre állási támogatásban részesült. A jogosultságot évente felül kell vizsgálni, mert 2012. január 1-től csak annak folyósítható ellátás, aki a jogosultság felülvizsgálatát megelőző évben legalább 30 nap munkaviszonyt (vagy 30 nap közérdekű önkéntes munkát) tud igazolni.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

a) bérlakás-állomány

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

év	összes lakásállomány (db)		bérlakás állomány (db)		szociális lakás állomány (db)		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	309	2	1	0	0	0	0	0
2009	309	2	1	0	0	0	0	0
2010	311	2	1	0	0	0	0	0
2011	313	2	1	0	0	0	0	0
2012	313	2	1	0	0	0	0	0

A lakosok legnagyobb része saját tulajdonú családi házban él. Az 313 házból sok az eladó. Az értékesítés nehéz annak ellenére, hogy az ingatlan árak alacsonyak.

Az önkormányzat tulajdonában 1 szolgálati lakás van. Veszélyeztetett lakhatási helyzet, hajléktalanság nincs.

b) szociális lakhatás

Szociális lakhatás céljára nem épültek lakások.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok szintén nincsenek a településen.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

3.4.2. számú táblázat - Veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

év	Feltárt veszélyeztetett lakhatási helyzetek száma	Hajléktalanok száma
2008	0	0
2009	0	0
2010	0	0
2011	0	0
2012	0	0

Forrás: önkormányzati adatok

Veszélyeztetett lakhatás egy esetben fordult elő, amikor az önkormányzat a veszélyessé vált épület egy részét lebontotta. Hajléktalanok nincsenek a településen.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Támogatásban részesülők

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	1	0
2009	1	0
2010	1	0
2011	15	0
2012	29	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

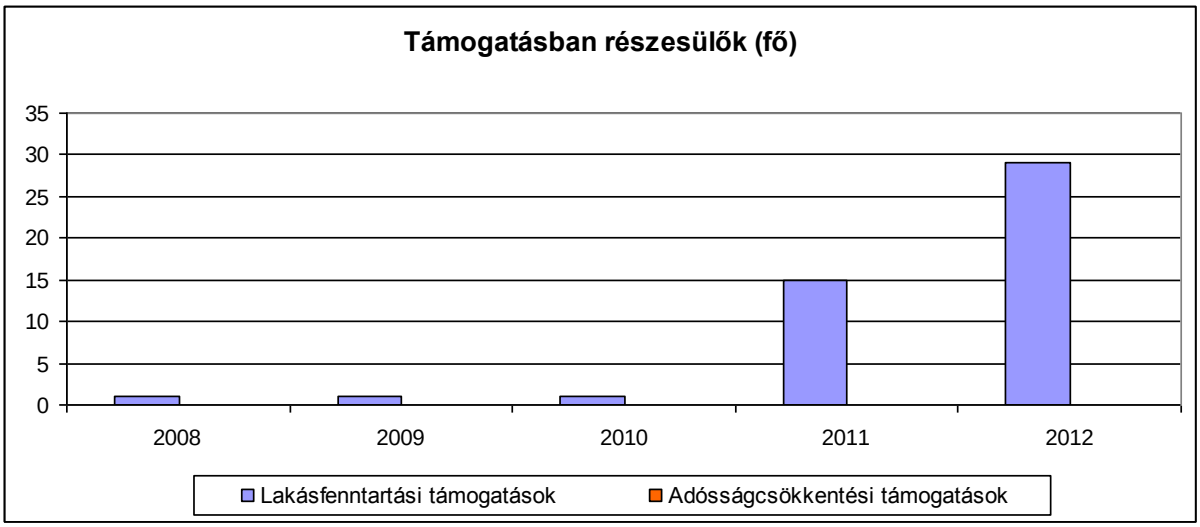

Az önkormányzat a rászorulókat lakásfenntartási támogatásban részesíti, azonban adósságcsökkentési támogatást nem tud biztosítani. 2012-ben kimagaslóan sokan nyújtották be igényüket.

f) eladósodottság

Pontos adatok nincsenek, de a banki kamatok megnövelték az adósságokat, bizonyára több család el van adósodva.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Településünkön 7 család él, ezek közül 5 család otthona víz, villany, gáz közművekkel ellátott. A közlekedés a külterületről csak saját járművel vagy gyalogosan oldható meg.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamata

Lovasberényben nincs szegregátum, mint lakókörnyezet, ezért az MI rendeletben említett ide vonatkozó a-c pontok településünkön nem relevánsak

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az Egészségügyi Törvény a települési önkormányzat főbb feladat- és hatáskörei között kötelező feladatként határozza meg az egészségügyi alapellátást, valamint a környezet- és település-egészségügyi feladatokat. (idézet a törvényből)

„**152. §** (1) A települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,

b) a fogorvosi alapellátásról,

c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,

d) a védőnői ellátásról,

e) az iskola-egészségügyi ellátásról.”

„**153. §** (1) A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében

a) gondoskodik a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,

b) biztosítja a 73. § (1) bekezdése szerinti külön jogszabályban meghatározott rovarok és rágcsálók irtását,

c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén - lehetőségeihez képest - saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,

d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket."

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	0	1	1
2009	0	1	1
2010	0	1	1
2011	0	1	1
2012	0	1	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés szintén mindenki számára elérhető. E tekintetben hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelmények megsértése a szolgáltatások nyújtásakor senkit nem érhet. Helyben egy háziorvos és egy gyermekorvos rendel.
Az önkormányzat szociális alapszolgáltatást nyújt az - étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogatás-szolgáltatás, szociális munka – területén.

b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés
A településen célzott korosztály számára rendszeresen vannak szűrővizsgálatok, melyet az érintettek igénybe is vesznek, hiszen ez az egészségügyi szolgáltatás helybe jön, és nem kell emiatt utazni.
Sajnálatos, hogy a hosszú évtizedeken keresztül szintén helybe érkező tüdőszűrő mára megszűnt.
A kisgyermekek és iskoláskorú gyermekek számára kötelező szűrővizsgálatok védőnő, háziorvos, gyógy-testnevelő és fejlesztő gyógypedagógus bevonásával rendszeresen megtörténik. A 0-2 éves korú gyermekek évenkénti státusz vizsgálata védőnő, orvos bevonásával, az iskoláskorú gyermekek kötelező szűrővizsgálata védőnő, orvos bevonásával, az iskolai gyógytestnevelésbe sorolás védőnő, orvos, gyógypedagógus bevonásával történik.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés
Rehabilitációs ellátás helyben nincs, Székesfehérváron és Csákváron lehet hozzáférni.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése
Az önkormányzat a közétkeztetést a településen a Junior Vendéglátó Zrt.-től történő szállítással oldja meg. Az óvoda melegítőkonyhája nyújt ellátást az óvodai, iskolai napközis, szociális étkeztetést igénylők számára. Mivel a konyhában naponta, minden korcsoport számára csak egyfajta ebéd készül, ezért fokozottan kell figyelni az egészséges táplálkozásra.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés
Az egészséges életmód szerves része a sportolás is. A sportoláshoz, a sportprogramokhoz való hozzáférés a helyi lehetőségek tekintetében település minden lakója számára elérhető. A 1995-ben

épült iskola udvari bitumenes pályán többféle sportolási lehetőség van. Itt tartják a testnevelés órákat az általános iskolások és az óvodások testnevelés foglalkozásait is.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A Velencei székhelyű „HUMÁN" Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat látja el településünkön az alábbi szociális alapszolgáltatásokat: családsegítés, gyermekjóléti szolgálat, házi szociális gondozás, jelzőrendszeres szociális gondozás.

Ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Az ápolási díjban részesítettek száma évente 2-3 fővel változik.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Elmondható, hogy az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés mindenki számára elérhető. E tekintetben hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelmények megsértése a szolgáltatások nyújtásakor senkit nem érhet.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	47
2009	52
2010	45
2011	24
2012	38

Forrás: TeIR, KSH Tstar

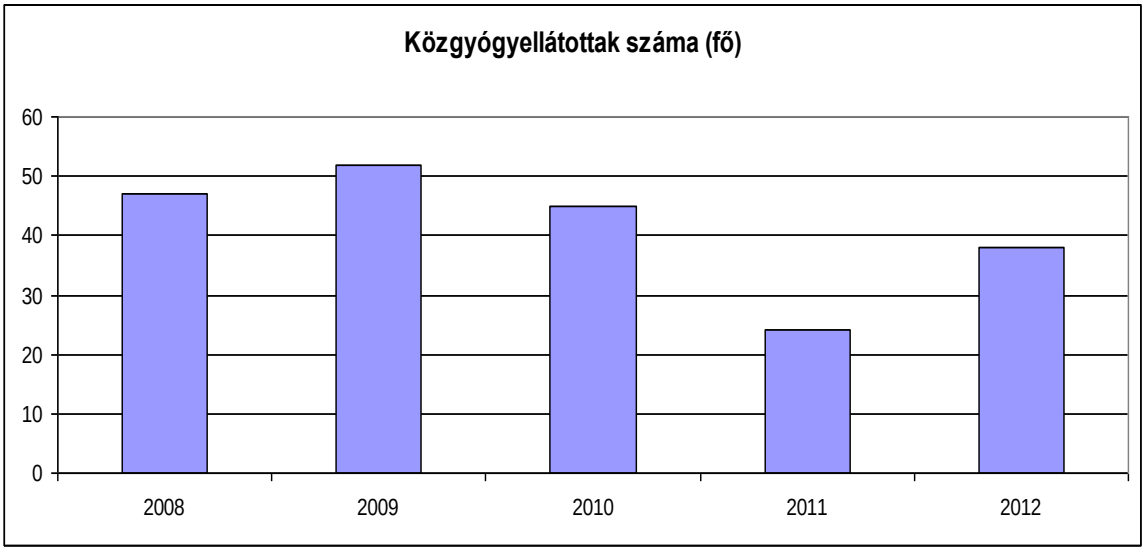

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére – egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához – az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás.
Három jogcímen kaphat valaki közgyógyellátási igazolványt: alanyi jogon, normatív alapon, méltányossági alapon. Közgyógyellátást igénybe vevők száma az utóbbi két évben csökkent.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

év	ápolási díjban részesítettek száma
2008	4
2009	10
2010	7
2011	17
2012	21

Forrás: TeIR, KSH Tstar

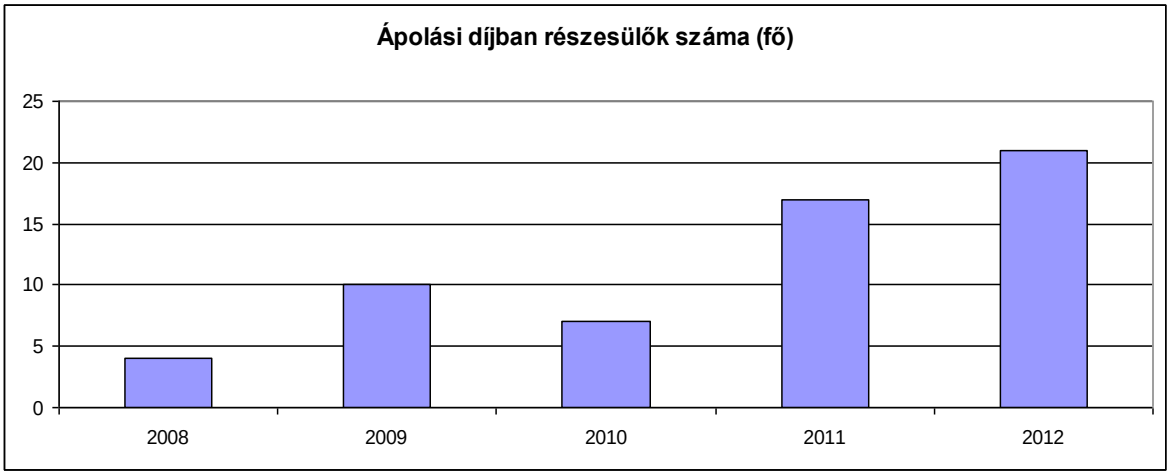

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ápolási díjban évente 10-20 fő részesül.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

Az önkormányzati feladatokat a polgármester, a képviselő-testület és szervei látják el. A képviselő-testület tagjainak száma 5 fő. A Képviselő-testület éves munkaterv szerint ülésezik. Évente egy alkalommal nyilvános ülés keretében közmeghallgatást tart.

Vereben a közösségi élet színtere a nemrégiben felújított Közösségi Ház és Könyvtár. Saját programokon kívül a civilszervezetek rendszeres üléseinek, próbáinak ad otthont, ahol rendezvényeiket is megszervezhetik.

Azok számára, akiknek otthonában nincs internet hozzáférés szintén a Könyvtárban vehetik igénybe ezt a szolgáltatást.

A helyi lakosok az önkormányzat lapjából, a Verebi Híradóból, valamint Vereb Község Honlapjáról tájékozódhatnak a település életét érintő kérdésekről, hírekről.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A településen etnikai konfliktusok nem léteznek, azok kezelésére nincs szükség.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A helyi közösségi szolidaritásnak szép példái vannak a településen. Adományozásból összegyűlt pénzek is segítenek. Ilyen volt nemrégiben az Óvoda udvari játékaiért meghirdetett akció. A Föld napja alkalmával, a település tisztasága érdekében meghirdetett szemétgyűjtési akcióban kicsik és nagyok egyaránt részt vettek. Évente két alkalommal papír, vas és elektronikai hulladékgyűjtést szervezünk.

A Szülői Munkaközösség tagjai is kiveszik részüket az óvodai-iskolai adománygyűjtési akciókban, önkéntes munkákban.

Természetesen a felsorolás nem teljes körű, példák sorát lehetne említeni.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen csak néhány fő roma él, így roma nemzetiségi önkormányzat sem tevékenykedik.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
munkanélküliség, elhelyezkedési gondok a foglalkoztatáshoz jutás és a foglalkoztatásban való megmaradás	tanácsadás, figyelemfelhívás az önkormányzat általi közfoglalkoztatásba történő bevonás lehetőségéről, menetéről Munkaügyi Központba történő irányítás, regisztrálásra történő rábeszélés a további ellátások lehetősége érdekében
eladósodás	figyelemfelhívás, tájékoztatás a lakásfenntartási támogatás igénybevételének lehetőségéről az önkormányzatnál (közművek kikapcsolása elkerülése érdekében), figyelemfelhívás az indokolatlan és nehezen nyomon követhető különböző hitelek felvétele ügyében
anyagi okok miatt fűtési nehézségek	rászorulók tűzifával való segítése az önkormányzat részéről
hivatalos ügyek intézésének nehézségei	a Polgármesteri Hivatalban történő segítségadás, tanácsadás, hivatalos papírok kitöltésében segédkezés, szociális munkát végzők részéről tanácsadás, felvilágosítás a rászorulóknak

a nyilvántartott álláskeresők közül leginkább az alacsony iskolai végzettségű 50-60 éves korosztály nem talál munkát.	az önkormányzat a település közfoglalkoztatási program megalkotásánál figyelembe veszi, hogy a nyugdíj előtt álló, alacsony iskolai végzettségűek máshol nem vagy csak nehezen tudnak elhelyezkedni.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Vereb állandó népességének száma 830 fő, ebből a 0-17 évesek száma összesen 157 fő.
A gyakorlatban ebből a korosztályból kerülhet ki, a veszélyeztetet és védelembe vett kiskorú gyermekek száma.
Amennyiben a kiskorú gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődése bármely ok folytán veszélybe kerül, Fejér Megyei Kormányhivatal Gárdonyi Járási Hivatal Járási Gyámhivatala védelembe veszi a gyermeket. A Gyermekjóléti Szolgálat képviselője jó és szoros kapcsolatot ápol a Polgármesterrel, jegyzővel, Járási Gyámhivatallal, intézményekkel, és a családokkal. A Gyermekjóléti Szolgálat képviselője jó és szoros kapcsolatot ápol a jegyzővel, családokkal és az intézményekkel. A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, a veszélyeztetettségének megelőzésére, megszűntetésére szolgál.

A gyermekek védelmét:

- pénzbeli és természetbeni ellátások,
- személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások,
- személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások,
- gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések,
- az ellátások, intézkedések megtételének ellenőrzése, adatok kezelése szolgálja.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossággal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszűntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

2008	1	5	9
2009	0	1	10
2010	0	0	9
2011	0	0	10
2012	0	0	12

A táblázat adataiból látható, hogy a településen a védelembe vételek jelenleg nem indokoltak, de a veszélyeztetett gyermekek száma kis mértékben nőtt az elmúlt két évben.

A környezet és a szakemberek odafigyelése, a jelzőrendszer azonnali, több lábon álló működésének szinten tartása, javítása elengedhetetlen. Elmondható, hogy a lakosság létszámához képest nem túl magas a védelembe vett gyermekek száma.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a család egy főre eső jövedelme arányában állapítják meg.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	56	4	0	0	2
2009	62	4	0	0	7
2010	66	6	0	0	18
2011	59	5	0	0	15
2012	62	6	0	0	16

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

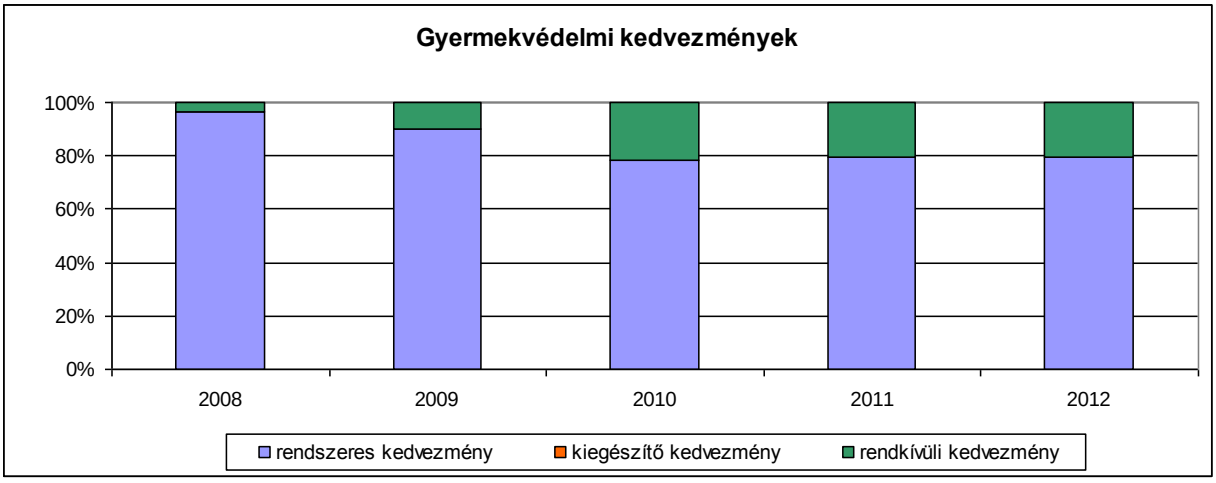

Az adatok alapján megállapítható, hogy öt év távlatában, hogyan alakult a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben és a rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény a szociálisan rászoruló kiskorúak vagy közoktatási intézményben tanuló nagykorúak anyagi támogatása.

Kiegészítő és rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben akkor részesülhet a gyermeket nevelő család, ha időszakosan létfenntartási gondokkal küzd vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe kerül.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Gyermek jogán járó helyi juttatás a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, valamint a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény a szociálisan rászoruló kiskorúak vagy közoktatási intézményben tanuló nagykorúak anyagi támogatása.
Ennek formái:

- gyermekétkeztetés normatív kedvezmény,
- pénzbeli támogatás,
- külön jogszabály szerint egyéb kedvezmény.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-4. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-4. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma
2008	17	9	4	17
2009	19	12	5	18
2010	23	15	6	21
2011	21	16	6	23
2012	19	18	7	27

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az intézményi gyermekétkeztetést az önkormányzat a településen a Junior Vendéglátó Zrt. Konyhájáról történő szállítással oldja meg. A konyha nyújt ellátást az óvodai, iskolai napközis, szociális étkeztetést igénylők számára. Hétvégén a konyha nem üzemel, a szünidei (nyári) szervezett gyermekétkeztetés nincs. A családok igény szerint befizethetik gyermekeiket ebédre.

Ez a juttatási forma is a rendszeres gyermekvédelmi támogatások jogosultságához kötődik. Évente néhány fővel változik a kedvezményezettek száma.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Vereben nem élnek magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A településen nem él szegregált, telepszerű lakókörnyezetben gyermek.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossággal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A Mötv. rendelkezése értelmében az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladata.

Az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzatok feladata. Egészségügyi ellátás: az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény adja, amely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körébe gondoskodik:

- a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- a fogorvosi alapellátásról,
- az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- a védőnői ellátásról,
- az iskola-egészségügyi ellátásról.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	1	77
2009	1	76
2010	1	83
2011	1	78
2012	1	72

Forrás: Helyi adatgyűjtés

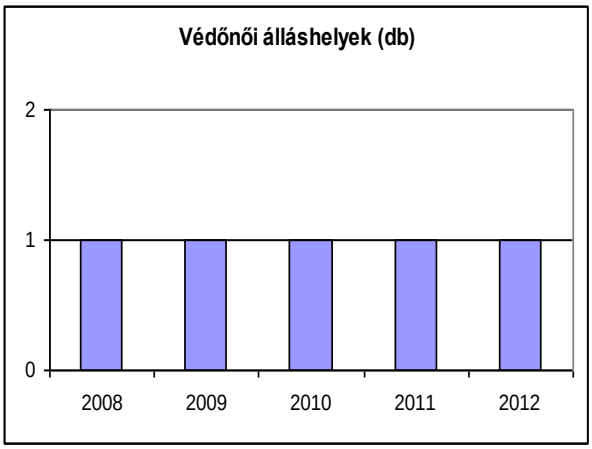

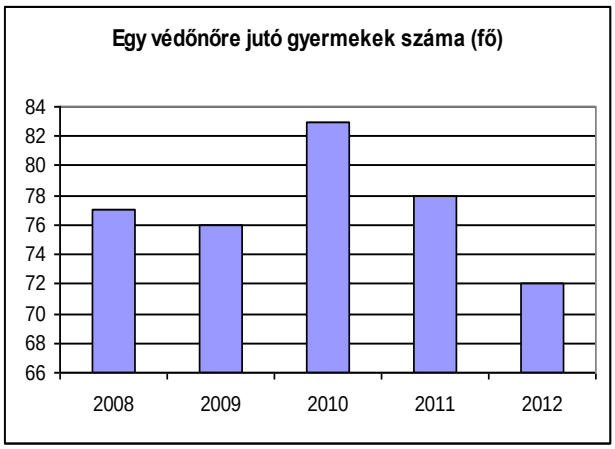

Az önkormányzat feladatai közé tartozik a védőnői szolgálat. A védőnő az orvosi rendelő épületében kapott helyet, ahol ellátja a kisbabákat, tanácsaival segíti a kismamákat és anyukákat. Továbbá otthonukban is felkeresi a családokat, figyelemmel kísérve a gyermekek egészségi állapotát, körülményeit.

A védőnői feladatellátás körébe 0-14 éves korosztályig folyik a gondozás. Településünk Pázmáddal alkot egy védőnői körzetet.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
2008	0	13501	7117	0
2009	0	14207	8207	0
2010	0	13648	7408	0
2011	0	13312	7805	0
2012	0	na	na	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A gyermekorvos által ellátott gyerekek száma kb. fele a háziorvos által ellátott személyek számának. A gyermekorvos csak a 18 év alatti személyek után kap OEP támogatást. Településünk Lovasberénnyel alkot egy gyermekorvosi és Pázmánddal egy háziorvosi körzetet.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A 0-7 éves korosztályból speciális fejlesztésre szoruló gyermekek fejlesztése megoldott.
Súlyosan beteg, fogyatékos gyermekek száma: 0

d) gyermekjóléti alapellátás

A Gyermekjóléti Szolgálat képviselője jó és szoros kapcsolatot ápol a jegyzővel, családokkal, oktatási intézményekkel (óvoda, iskola) és a közművelődési intézménnyel.

e) gyermekvédelem

Amennyiben a kiskorú gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődése bármely ok folytán veszélybe kerül, a települési önkormányzat jegyzője védelembe veszi a gyermeket.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatásként az önkormányzat kifejezetten a krízishelyzetben lévők számára rendkívüli gyermekvédelmi támogatást, illetve átmeneti segélyt biztosít. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményen, rendkívüli gyermekvédelmi támogatáson túl a hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek gyermekétkeztetéshez történő hozzáférése biztosított.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés a helyi lehetőségekhez mérten biztosított. A településen aszfalt pálya van, ahol az iskolai tornaórák

megtarthatóak jó időben, hideg időben a művelődési ház nagyterme ad helyet a testnevelés órák megtartására. A falu központjában biztonságos játszótér kapott helyet. Az óvodában külön tornaszoba nincs, az óvodai testnevelés szintén a szabadban és a művelődési ház nagytermében folyik. Úszásoktatásra a gyerekek a kápolnásnyéki iskola uszodájába járnak.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A szabadidős és szünidős programokon a település minden gyermeke – érdeklődési körének megfelelően – részt vehet a Közösségi Házban és a gyermekintézményekben megszervezésre kerülő foglalkozásokon és táborokon. Ilyen pl: a néptánc, kézműves foglalkozások, szakkörök.

Az intézményi gyermekétkeztetést az önkormányzat a településen vásárolt szolgáltatás útján oldja meg. A konyha nyújt ellátást az óvodai, iskolai napközis, szociális étkeztetést igénylők számára. Hétvégén a konyha nem üzemel, a szünidei (nyári) szervezett gyermekétkeztetés nincs. A családok igény szerint befizethetik gyermekeiket ebédre. Ingyenes tankönyvellátást a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek kapnak.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

A hátrányos megkülönböztetéssel, az egyenlő bánásmód követelményével a következő fejezetben foglalkozunk.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossággal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása.

A településen egy általános iskola működik alsó tagozattal, melyben egyaránt tanulhat különleges bánásmódot igénylő gyermek, sajátos nevelési igényű gyermek, beilleszkedési, tanulási nehézséggel küzdő gyermek éppúgy, mint a kiemelten tehetséges gyermek. Az iskolai oktatásban nem tapasztalható sem hátrányos megkülönböztetés, sem szegregáció.

A köznevelséshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások teljesítése érdekében gyógypedagógus, gyógy-testnevelő, logopédus, fejlesztő pedagógus foglalkozik a rászoruló gyermekekkel.

b) a köznevelséshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	1	
Óvodai férőhelyek száma	30	
Óvodai csoportok száma	1	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	7.30-16.30	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	6 hét	
Személyi feltételek	**Fő**	**Hiányzó létszám**
Óvodapedagógusok száma	2	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	2	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	1	0
Kisegítő személyzet	1	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A településen egy napközi otthonos óvoda működik, 1 óvodai csoporttal. Az óvodai férőhelyek száma 30. A két és féléves korú gyermek csak abban az esetben vehető fel az óvodába, ha minden harmadik életévét betöltött gyermek számára biztosított az elhelyezés és még van üres férőhely.

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	na	1	30	1	27	0
2009	na	1	30	1	25	0
2010	na	1	30	1	29	0
2011	na	1	30	1	28	0
2012	na	1	30	1	29	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az óvodába beírt gyermekek száma nem haladja meg férőhelyek számát, azonban az óvodai év végére majdnem eléri a 100%-os kihasználtságot.

4.4.4. számú táblázat - Az óvodai ellátás igénybevétele

2012-2013. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
székhely						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	6	7	9	7	0	**29**
Más településről bejáró gyermekek létszáma	0	0	0	0	0	**0**
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	na	na	na	na	na	**0**
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	2	3	5	5	0	**15**
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	1	1	1	1	0	**4**

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Koronként tekintve a négy évesek száma a legmagasabb. Az öt korosztályt kell elosztani az óvodában működő négy csoportba. A hátrányos helyzetűek száma 23,3 %, ami elég magas. Más településről bejáró gyermekek száma csekély.
Az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek számáról nincs adat.

4.4.5. számú táblázat - A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátása

	beíratott hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hátrányos helyzetű gyermekek száma	fejlesztő foglalkozásban részesülő hátrányos helyzetű gyermekek száma	beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma	fejlesztő foglalkozásban részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
Csoport 1	15	na	15	4	na	4
Összesen	**15**	na	**15**	**4**	na	**4**
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	5	na	5	1	na	1
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleménnyel)	0	na	0	0	na	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A beíratott hátrányos helyzetű gyermekek 41 %-a fejlesztő foglalkozáson vesz részt.
Mint a táblázatból látható halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nem járnak a helyi óvodába.
Az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek számáról nincs adat.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma		általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő		fő	fő	%
2010/2011	27		na	24	90%
2011/2012	28		na	27	96%
2012/2013	32		na	32	100%

Forrás: Helyi adatgyűjtés

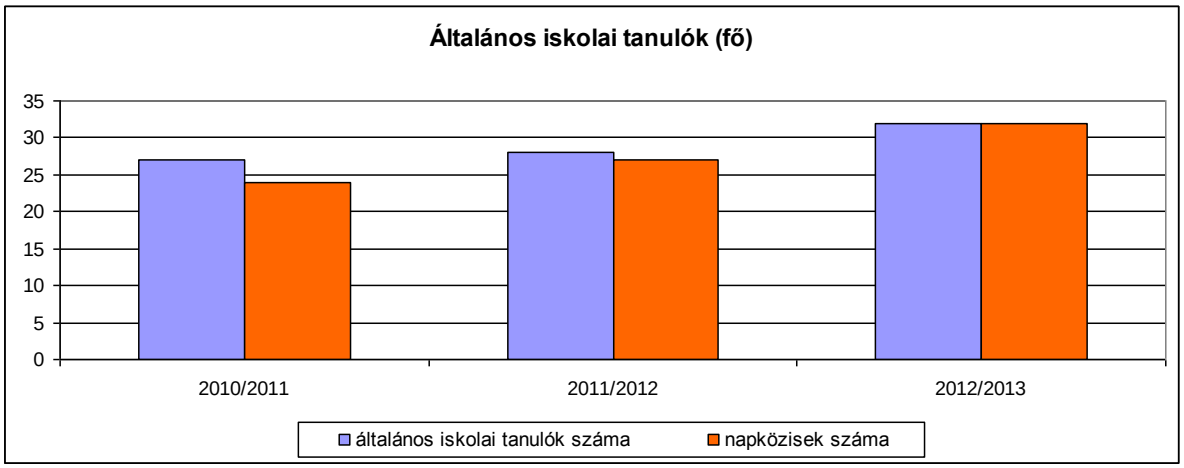

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai

tanév	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat-ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon		összesen	1-4 évfolyamon		összesen	db
2010/2011	2		2	0		0	1
2011/2012	2		2	0		0	1
2012/2013	2		2	0		0	1

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Gyógypedagógiai osztályok nincsenek.

4.4.11. számú táblázat - Iskola személyi feltételek

	Fő	Hiányzó létszám
Nem szaktanítást végző tanító	0	0
Szaktanítást végző tanítók száma	2	0
Szaktanítást végző tanárok száma	1	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Gyermekvédelmi felelős	1	0
Iskolaorvos	1	0
Iskolapszichológus	0	0
Kisegítő személyzet	1	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

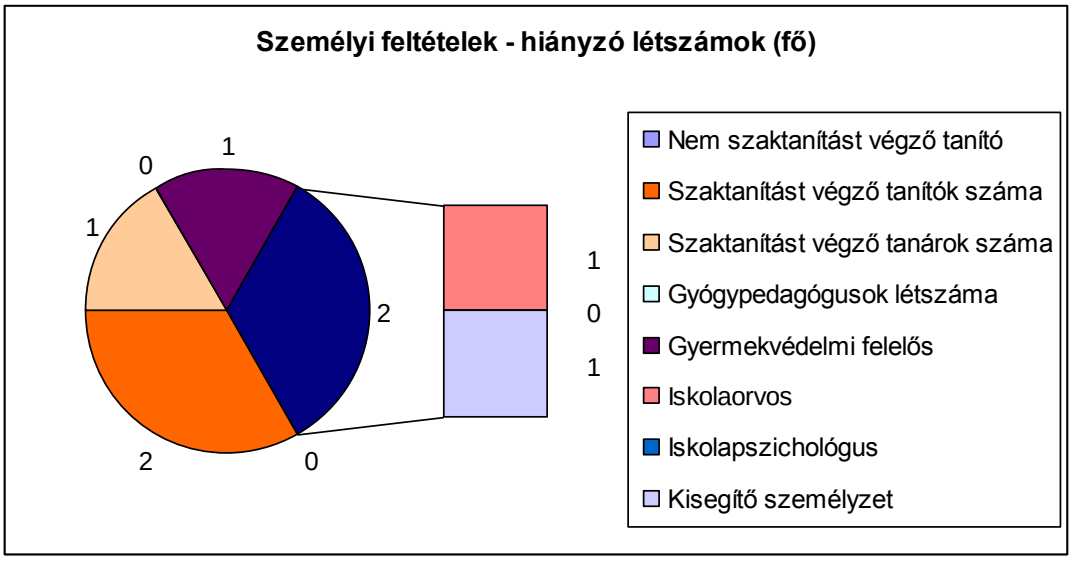

Az iskola személyi feltételei jónak értékelhetők. 2 fő hiányzik a létszámból, egy iskolapszichológus és egy a kisegítő személyzetből.

4.4.13. számú táblázat - Iskolai ellátás igénybevétele - telephelyi bontásban

2012-2013. tanév						
Telephely1 (szükség szerint, töröljön vagy szúrjon be plusz sorokat)	**Létszám**	**Napközis**	**Bejáró**	**Sajátos nevelési igényű tanulók létszáma**	**SNI tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva**	**Évismétlők száma**
1. évfolyam	10	10	0	1	10%	2
2. évfolyam	8	8	2	2	25%	2
3. évfolyam	6	6	0	0	0%	0
4. évfolyam	8	8	2	3	37%	1
Összesen:	32	32	4	6	18%	5

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek
Az oktatás területén nincsen hátrányos megkülönböztetés, sem szegregációs jelenségek.

d) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)
Egyéni foglalkozások fejlesztése az iskolában.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
drogfogyasztás felbukkanása, fiatalkori bűnelkövetés	szülő, iskola, környezet együttes odafigyelése, jelzőrendszer működése, felvilágosítás a helyi körzeti megbízottal közösen
hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek étkeztetése	minden érintett gyermek vegye igénybe a kedvezményes étkeztetést, erről az elutasító szülőket meg kell győzni
érzelmi, és testi bántalmazások előfordulása	a jelzőrendszer hatékony működtetése, a környezet, elsősorban a pedagógusok észrevételeinek azonnali továbbítása az illetékesek felé (Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat, jegyző) felé
elszegényedés jelei	óvodai, iskolai odafigyelés, jelzések továbbítása a segítséget nyújtani tudó szervek felé,

	ruhagyűjtés, adományozások
késő estig, éjszaka felügyelet nélküli gyermekek előfordulása a településen	Polgárőrszolgálat fokozott ellenőrzése
közlekedési szabálytalanságok, kerékpárút hiánya	szülő, iskola, a helyi körzeti megbízott odafigyelése, polgárőrök bevonása, kerékpárút kiépítése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nők esélyegyenlőségének jogi alapvetései, miszerint

- a nők és férfiak egyenjogúak, egyenlő jogok illetik meg őket minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében,
- a nőket a férfiakkal egyenlő bánásmód illeti meg a munkavállalás, szakképzés, előmeneteli lehetőségek, valamint a munkafeltételek terén
- szociális biztonság területén,

A munkaviszonnyal, a munka díjazásával kapcsolatban érvényesülnie kell az egyenlő bánásmódnak. A nők tekintetében figyelemmel kell lenni a védett tulajdonságokra: nem, családi állapot, anyaság, és terhesség tekintetében.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A helyi adatgyűjtés célja, hogy bemutassa, az aktív korú lakosságból milyen arányban érinti a munkanélküliség a nőket és a férfiakat.

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	227	299	207	249	20	25
2009	235	302	204	241	31	30
2010	240	305	223	245	17	38
2011	254	298	230	238	24	32
2012	258	299	238	242	22	24

Forrás: TeIr és helyi adatgyűjtés

A munkanélküliek körében a nők szívesebben vesznek részt foglalkoztatást segítő és képzési programokban. Az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési esélyei nehezebbek, mint a férfiaké. Ez talán a fizikai állóképesség miatt lehet így. Amennyiben egy munkakörre férfi és nő is jelentkezik, többnyire a férfi munkaerőt részesítik előnyben. Nem megy el GYES-re, és nem ő marad otthon a beteg gyerekkel. Ezek nem hangosan kimondott vélemények, de azért érzékelhető. Nők

számára helyben – 1-2 vállalkozást kivéve - csak az Önkormányzat tud munkát biztosítani közfoglalkoztatás keretében.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

5.1.2. számú táblázat - Nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

év	Foglalkoztatást segítő programok száma	Képzési programok száma	résztvevők száma	résztvevő nők száma
2008	0	na	0	na
2009	0	na	0	na
2010	0	na	0	na
2011	0	na	0	na
2012	0	na	0	na

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Helyben kevés a képzési program, az elmúlt években a könyvtár indított számítógépes képzést, amelyen inkább idősebb korú nők vettek részt.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

5.1.4. számú táblázat - Alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

év	munkanélküli nők száma	8 általánosnál alacsonyabb végzettségű	8 általános	szakiskola/szakmunkás-képző	gimnázium	érettségi	főiskola	egyetem
2008	25	0	6	6	8	4	1	0
2009	30	0	8	8	8	5	1	0
2010	38	0	10	12	10	5	1	0
2011	32	0	10	11	8	2	1	0
2012	24	0	8	8	7	0	1	0

Forrás: Teir és helyi adatgyűjtés

Kevés adat áll rendelkezésre, de a helyi tapasztalok elmondható, hogy minél magasabb végzettsége van a nőknek, annál könnyebb az elhelyezkedés.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Nem tapasztalható hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A településen bölcsőde nincs, napközi otthonos óvoda működik. Az óvodai férőhelyek száma 110. Az óvodába beíratott gyermekek száma jelenleg 95 fő, amely év végéig változik. A két és féléves korú gyermek csak abban az esetben vehető fel az óvodába, ha minden harmadik életévét betöltött

gyermek számára biztosított az elhelyezés és még van üres férőhely. A nők elhelyezkedése szempontjából fontos tényező, hogy a gyermekek napközbeni ellátása megoldott legyen. Van arról is információ, hogy GYES után az anya, mivel távolabbi helyen talált állást magának, gyermekét is a munkahelye szerinti település óvodájába íratta. Ez fordított esetben is előfordul, a helyi óvodába más településről két gyermeket írattak be a szülők. A községben családbarát munkahelyi megoldásra, rugalmas munkaidőkezdésre nincs példa, hiszen munkahely is kevés van.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnői hálózat hatékony működése a gyermek és az anya védelmét szolgálja. A családtervezéssel, gyermekvállalással kapcsolatos ismeretek átadása megfelelő.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	1	77	77
2009	1	76	76
2010	1	83	83
2011	1	78	78
2012	1	72	72

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

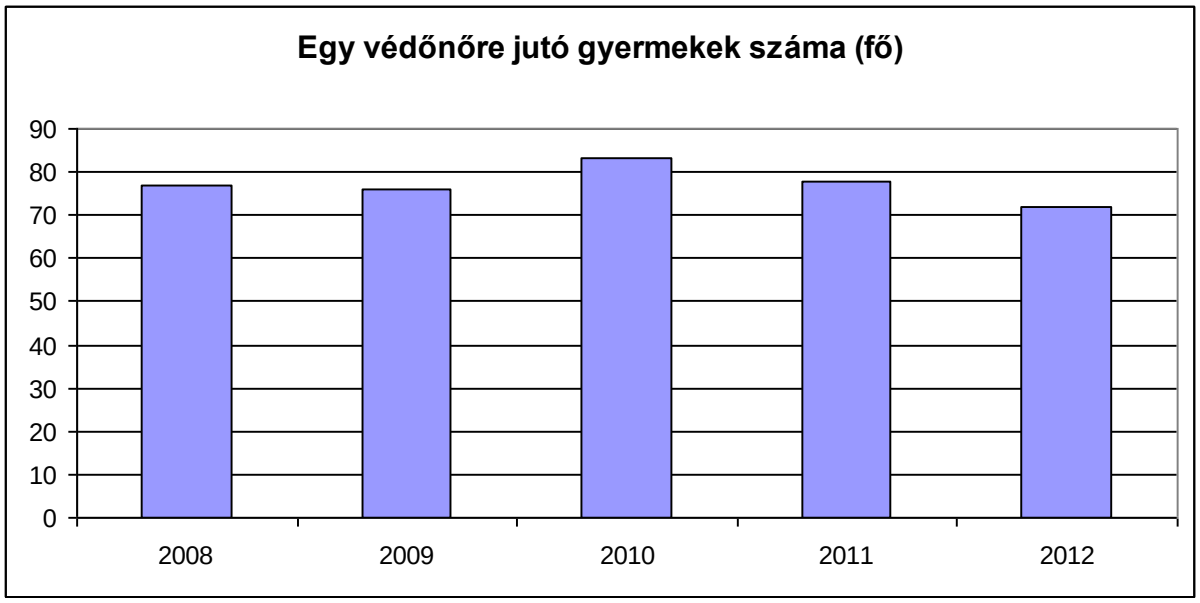

A védőnő nem csak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem a kismama gyakorlati és lelki segítése is feladata. Szoros kapcsolatban áll a családokkal, rálátása van a gyermek családi körülményeire. Kapcsolatot tart a kisgyermekellátó intézményekkel, gyermek és házi orvossal, ezenkívül egészségnapokat is szervez. A védőnői körzet Pázmáddal közös.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

5.4. számú táblázat - A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

év	rendőrök riasztása családi viszályhoz	tényleges feljelentések száma	bírósági ítélet
2008	0	0	0
2009	0	0	0
2010	0	0	0
2011	1	0	0
2012	1	0	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A családon belüli, nők ellen irányuló erőszak nem jellemző a településen, de az elmúlt két évben mégis 1-1 esethez kellett rendőrt hívni. Ez nem jelenti azt, hogy csak 1-1 eset fordult elő, azonban erre nem mindig derül fény, mert az érintettek nem szívesen beszélnek róla.
A Családsegítő Szolgálathoz fordulhat, akit ilyen jellegű atrocitás ér, továbbá rendőrségi feljelentést lehet tenni.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

A településen anyaotthon, családok átmeneti otthona nem működik. A helyi információk alapján erre nincs szükség

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

5.6. számú táblázat - A nők szerepe a helyi közéletben

év	Képviselőtestület tagja		Városi bíróság és ítélőtáblák vezetői		Közgyűlések tagjai	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
2008	5	2	0	0	0	0
2009	5	2	0	0	0	0
2010	5	2	0	0	0	0
2011	1	4	0	0	0	0
2012	0	5	0	0	0	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A település közéletében a nők aktivitása magasabb, mint a férfiaké, a képviselő testületben betöltött 100%-os helyi országosan egyedülálló.
A hivatalokban, kulturális, oktatási területen a férfiak számaránya elenyésző.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák nem jellemzőek, intézkedést nem igényelnek.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
eltitkolt családon belüli erőszak	jelzőrendszer működtetése, felvilágosítás hova fordulhat az érintett segítségért, (Családsegítő, Rendőrség, ingyenes hívható segélykérő telefonszámok nyilvános helyeken történő közzététele)
munkanélküliség	közfoglalkoztatásba történő bevonás, önkéntes munkára való ösztönzés-ezzel kapcsolatos felvilágosítás, tájékoztatás megadása, mert ez lehet alapja egy további ellátási formának
a nemek esélyegyenlőségével kapcsolatban nem állnak rendelkezésre megfelelő adatok	adatgyűjtés a különböző statisztikai mutatók nemek szerinti megoszlásáról a releváns helyi partnerek bevonásával, adatelemzés és problémafeltárás a nők esélyegyenlősége tekintetében
a nők munkaerőpiacra való visszatérését nehezíti, hogy a gyerekek nappali ellátását célzó intézmények nyitva tartása nem alkalmazkodik az igényekhez	gyerekek nappali ellátását célzó intézmények nyitva tartásának kialakítása a célcsoport igényeinek megfelelően
a nők egy része a Gyes, Gyed után nem tud visszamenni előző munkahelyére.	Az önkormányzat a művelődési házzal közösen megszervezi, hogy helyben találjon magának olyan hasznos elfoglaltságot, szakkörökön, tanfolyamokon, (pl. fazekas szakkör, foltvarrás) amelyből profitálhat a későbbi munkahelyén, esetleg egyéni vállalkozást is indíthat

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer

saját jogú nyugdíj

- öregségi nyugdíj
- rehabilitációs járadék

hozzátartozói nyugdíj

- özvegyi
- árvaellátás
- szülői
- baleseti hozzátartozói nyugellátás
- özvegyi járadék

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	58	104	162
2009	61	106	167
2010	65	110	175
2011	68	113	181
2012	72	119	191

Forrás: TeIR, KSH Tstar

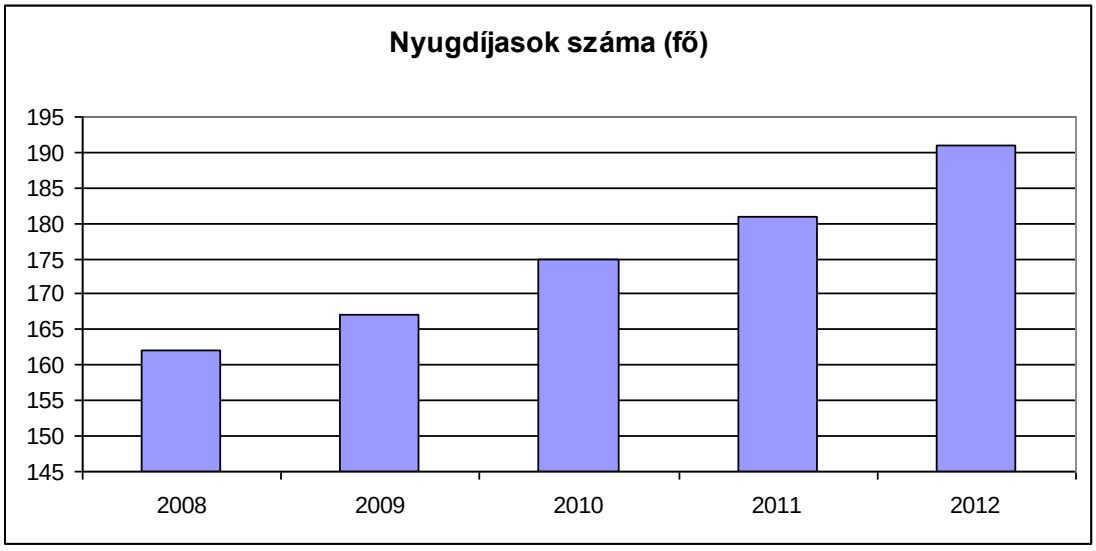

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az idős korosztály, főként az 55 év felettiek foglalkoztatási mutatói a településen alacsonyabbak a többi korosztályhoz képest.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglakoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

6.2.2. számú táblázat - Tevékeny időskor (lehetőségek a településen)

év	Önkormányzati	Munkaügyi Központ által támogatott	Civil	Egyéb	Összesen
	db	db	db	db	db
2008	1	0	1	0	2
2009	1	0	1	0	2
2010	1	0	1	0	2
2011	1	0	1	0	2
2012	1	0	1	0	2

Forrás: Helyi adatgyűjtés

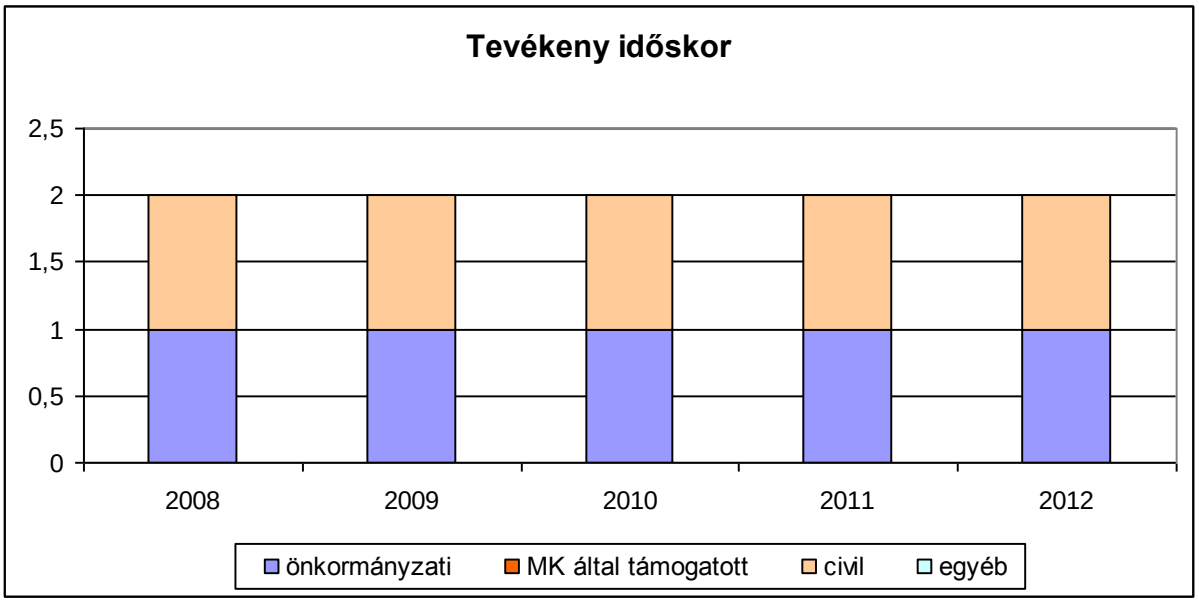

Helyben az idősebb korosztály részére a nyugdíjas klub biztosít kikapcsolódást. Ezen kívül a Művelődési Házban működő csoportok tevékenységébe is bekapcsolódhatnak az idősebbek. Régebben a szövőszakkörbe, jelenleg a festőkörbe és a foltvarró körbe járnak az idősebb korosztály tagjai.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Annak a személynek, aki ebben a korban munkanélkülivé vált, az elhelyezkedési kisebb, sokkal kiszolgáltatottabb a munkaerő-piacon. Ebben az esetben látványos a diszkrimináció, hiszen nem csak

az elhelyezkedési esélye rosszabb, a létszámleépítés is hamarabb eléri a korosztályt. Az sem jellemző, hogy a lakosság köréből többen élnének a nyugdíj melletti vagy helyetti munkavégzés lehetőségével.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Az önkormányzat kötelező feladataként biztosítja a rászoruló, településen élő idősek számára a szociális alapszolgáltatásokat, továbbá a nem kötelező alapszolgáltatásokhoz való hozzájutást. Az önkormányzat a Humán Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat keretében látja el feladatát. Az önkormányzat szociális rendelete, valamint a Társulási Megállapodásban foglaltak szerint az idősek számára biztosított a szociális alapszolgáltatás:

- étkeztetés
- házi segítségnyújtás
- jelzőrendszeres segítségnyújtás

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális vagy mentális támogatásra szorulók szívesen veszik az önkormányzat megkeresését és veszik igénybe a szolgáltatásokat saját otthonukban. A falu igaz, hogy nem elöregedő, de az életkor meghosszabbodásával egyre nagyobb igény mutatkozik a szociális ellátásra. A szociális étkeztetést is egyre többen kérik. A célcsoport az egészségügyi szakellátást helyben nem tudja igénybe venni, a legközelebbi szakrendelő Velencén van. Aki betegsége folytán, vagy mozgásában korlátozott, annak lehetősége van betegszállítót igényelni.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

6.3.3. számú táblázat - Kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

év	Mozielőadás látogatása	Színházelőadás látogatása	Múzeumi kiállítás megtekintése	Könyvtár látogatása	Közművelődési intézmény rendezvényén részvétel	Vallásgyakorlás templomban	Sportrendezvényen részvétel
	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom
2008	0	0	1	20	12	120	5
2009	0	0	1	30	11	125	3
2010	0	0	1	25	10	120	4
2011	0	1	2	25	12	110	5
2012	0	1	2	30	12	115	4

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A kulturális szolgáltatásokhoz az idősek éppen úgy hozzáférnek, mint bármelyik korosztály. Színházlátogatáson az elmúlt két évben több nyugdíjas is részt vett. A helyi Faluház, amely múzeumi kiállítóhely is, évente 1-2 alkalommal kulturális programok ideje alatt látogatható. A könyvtárba évente 10-15 nyugdíjas iratkozik be és jár rendszeresen. A közművelődési intézmény, illetve a Művelődési Ház rendezvényein mindig vannak részt vevők az idősebb korosztályból is. Mind a katolikus, mind a református templomba vasárnaponként rendszeresen járnak az idősek. .

c) idősek informatikai jártassága

6.3.4. számú táblázat - Idősek informatikai jártassága

év	Összes megkérdezett	Számítógépet használni tudók száma		Internetet használni tudók száma	
	fő	fő	%	fő	%
2008	40	0	0,0%	1	2,5%
2009	40	1	2,5%	2	5,0%
2010	40	1	2,5%	2	5,0%
2011	40	2	5,0%	3	7,5%
2012	40	2	5,0%	4	10,0%

Forrás: Helyi adatgyűjtés

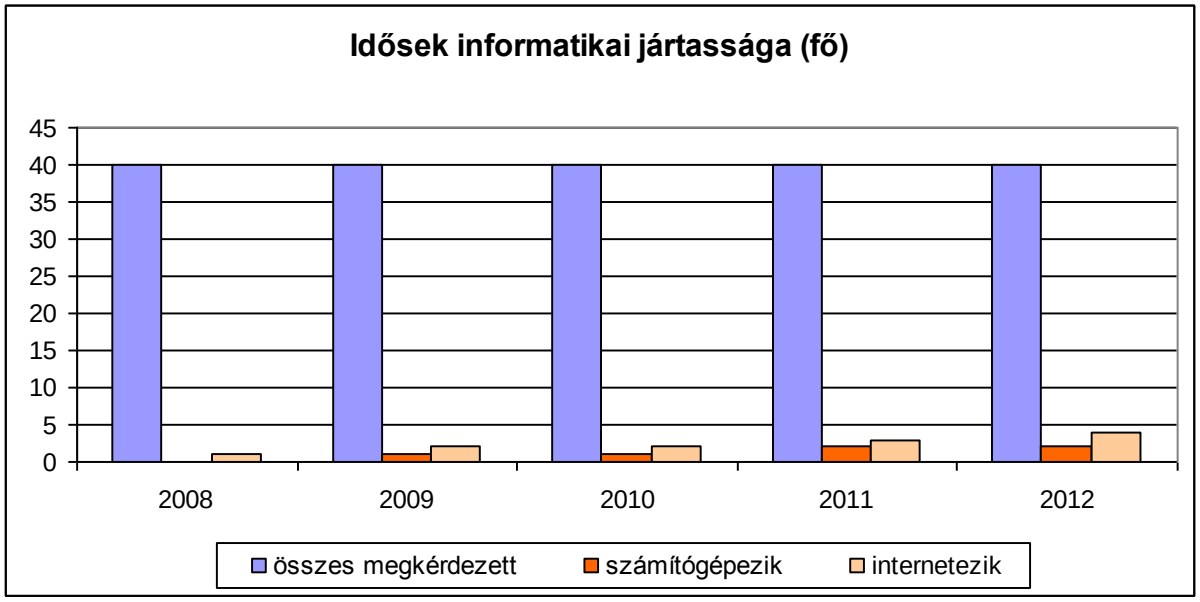

A település időseinek zömére nem jellemző az informatikai jártasság, de vannak, akik szeretnék megismerni az internet világát. A könyvtár szervezésében minden évben indul internet használati tanfolyam, ahol részt vesz néhány nyugdíjas is. A felmérést a könyvtár adatain alapul.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az idősebb, de még tettre kész nyugdíjasok egyaránt aktívak a civil, állami vagy egyházi eseményeken egyaránt. A még idősebbek már koruk és egészségi állapotuk miatt nehezebben mozdulnak ki otthonról.

Az elmúlt 5 évben aktív látogató létszáma volt az idősebb korosztályból a" Verebi esték" rendezvénysorozatnak. Ők azok elsősorban, akik az egészségügyi előadások, vizsgálatokkal összekötött ismeretszerzések fő látogatói.

6.4. számú táblázat - Az időseket célzó programok a településen

év	Az idősebb célcsoport igényeit célzó programok száma
2008	16
2009	15
2010	15
2011	14
2012	14

Forrás: Helyi adatgyűjtés

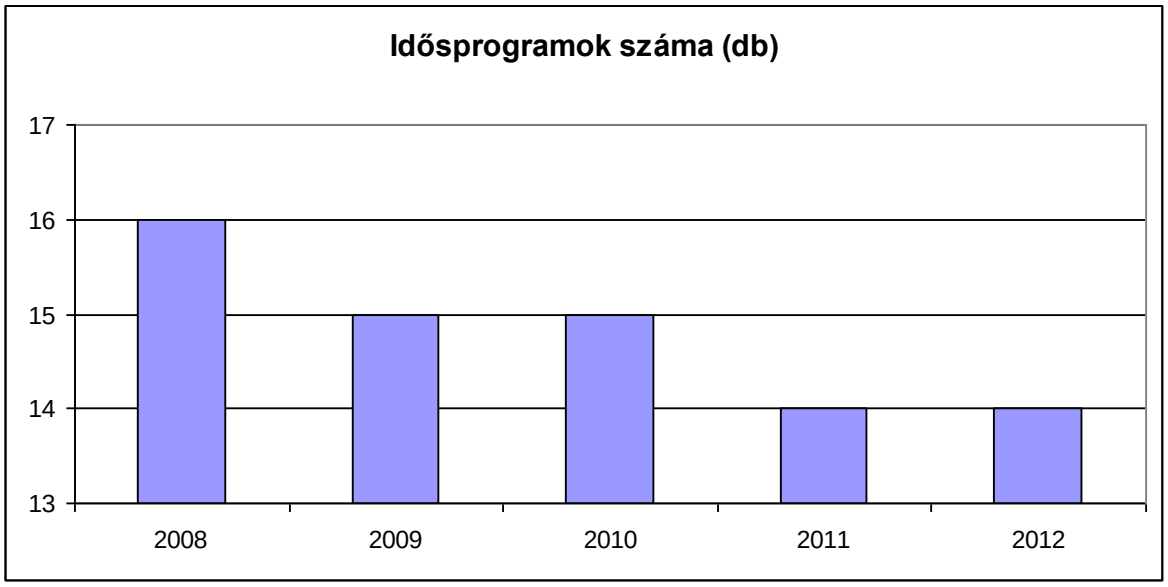

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
bűnelkövetők számára leginkább veszélyeztetett korosztály	polgárőrség fokozott járőrözése, veszély esetén riaszthatósága, elérhetősége
az idős korcsoport nagy része nem vesz részt a közösségi életben	a településen élő 65 év feletti emberek körében az idős kortárs közösséghez tartozás lehetőségét a következő két évben az önkormányzat a rendelkezésére álló eszközökkel támogatni fogja és kommunikációs eszközök igénybe vételével népszerűsíteni fogja.
az idős korosztályszámára nincs munkalehetőség a településen, nem élnek aktív életmódot	az aktív idősödést támogató életmód megismertetése érdekében az önkormányzat a helyi újságban rendszeres rovat formájában lehetőséget teremt arra, hogy az idős célcsoport számára fontos tájékoztatás magas színvonalon megvalósuljon
a településen kis létszámban használják az internetet az idős korosztályból, informatikai jártasságuk csekély	az idős célcsoportnál a számítógép és internet használat alacsonyabb mértékű, mint a fiatalabb korosztályok körében, ezért az önkormányzat civil szervezetek bevonásával „Kattints rá Nagyi!” címmel, hétköznapi internethasználatot és elektronikus levelezési készségek elsajátítását célzó csoportos s képzéseket szervez a településen élő 60 év feletti emberek számára
a nyugdíjban és nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma jóval meghaladja a férfiak számát.	az önkormányzat a nyugdíjas és nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak számára tanácsadást, szűrővizsgálatot szervez, az egészségük megőrzése érdekében, a korai elhalálozás elkerülése végett

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Fogyatékkal élő lakótársaink foglalkoztatására a településen nincs mód, de nem a hátrányos megkülönböztetés miatt, hanem mert szervezett-munkahelyi foglalkoztatásra létszám sem tevődne össze. A fogyatékkal élők saját lakókörnyezetükben élnek. A településen nincs nappali ellátás, lakóotthon, gondozóház. Erre jelenleg nincs is igény, az érintettek ellátása családon, környezeten, illetve a szociális alapszolgáltatás keretén belül megoldott.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

Helyben nincs példa arra, hogy fogyatékkal élőket foglalkoztatna valamelyik intézmény, vagy vállalkozó. Egy fő mozgássérültnek önálló vállalkozása van.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nem releváns a településen.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Kulturális programokon való részvétel, a művelődési ház szolgáltatásaihoz való hozzáférés ugyanúgy biztosított fogyatékkal élők számára is.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékos személyek az önkormányzatnál megfelelő információhoz jutnak a jogszabály szerint járó pénzbeli és természetbeni ellátásokról. Ezeket igénybe is veszik. Alapellátásként amennyiben ennek szükségét érzik biztosítható: szociális alapszolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés.

Fogyatékos személyek számára ápolást, gondozást nyújtó intézmény, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon a településen nincs.

A táblázat megjelenítése nem indokolt, mert a településen sem önkormányzati, sem egyházi fenntartású, sem civil fenntartású intézmény a nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek számára nincs.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Az önkormányzat tulajdonában lévő épületek közül az iskola és a művelődési ház felelnek meg az előírásoknak. A Polgármesteri Hivatal egy része akadálymentesített, de mozgássérültek számára nincs mosdó. Az orvosi rendelőben szintén nincs mosdó mozgássérülteknek és az emeleti rendelőket sem tudják használni (gyermekorvos, fogászat).

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A kulturális események színhelye a művelődési ház, amelyet úgy alakítottak ki, hogy mozgássérülteknek, és gyengén látóknak is lehetőségük van hozzáférni a programokhoz, mosdóhoz. A sportcsarnokban szintén megtörtént az akadálymentesítés.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Munkahelyek alig vannak és a helyi vállalkozások közül senki nem alkalmaz fogyatékkal élő személyt.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A településen a járdák minősége rossz, nem akadálymentesített.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Nincsenek helyi szolgáltatások fogyatékos személyek részére.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Nem jellemző.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
járdák biztonságossá tétele	járdák karbantartása, együttműködés a lakossággal, hogy mindenki a saját háza előtt igazítsa ki a járdalapok egyenetlenségét
hiányzó, nem megfelelő, nem az igények szerint rangsorolt akadálymentesítettség	az akadálymentesítés helyi tervezése, pénzforrások felkutatása, megfelelő szakértők, tanácsadók bevonása a tervezésbe. Ilyen tartalmú forrásokra figyelemfelhívás.
Fogyatékos személyekhez nem jutnak el az információk azokról a juttatásokról, amiben ők érintettek.	Az önkormányzat vállalja, hogy segítséget nyújt az akadálymentesítettség fejlesztésében, figyelemfelhívással, pályázatfigyeléssel, akadálymentes honlap elkészítésével segít a fogyatékkal élők helyzetén.
Nincs minden intézményben, vagy nem megfelelő az akadálymentesítettség.	Az önkormányzat a következő öt évben vállalja a települési önkormányzati tulajdonban lévő épületek akadálymentesítettségét, amelyekben ez idáig nem volt lehetősége megtenni.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

A helyi önkormányzatnak, a kulturális és oktatási intézményeknek, a községben működő kis- és mezőgazdasági vállalkozóknak, az egyházak képviselőinek, a falu egész lakosságának közös érdeke és felelőssége, hogy Vereb a jövőben is még inkább élhető településsé váljon. Ennek érdekében szívesen és sokat tesznek az önkéntesek és a településen működő civilszervezetek:

- Verebért egyesület
- Verebi „Zöld Völgy" Alapítvány
- Vereb F.C.
- „Barátság" Vadásztársaság

A civil szervezetek a közös célok, kulturális, szórakozási, sport, vagyon védelmi célok megvalósításához mozgósíthatóak és szívesen veszik ki részüket a munkából a közösségi célok megvalósítása érdekében. Tevékenykednek a falunapon, ünnepségeken, sporteseményeken, jótékonysági rendezvényeken, véradáson, gyermek-, illetve idősek napján és vigyáznak a közbiztonságra.

Az önkormányzat a költségvetésében az elmúlt években különböző összegeket tervezett a civilszervezetek támogatására.

A kulturális és közösségi élet a 2013. évben LEADER pályázat keretében megújult Közösségi Ház és Könyvtárban folyik, melyben helyet kaptak a már említett civilszervezetek is.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

A polgármester, a képviselők, civilszervezetek és a lakosság kapcsolata jónak mondható. Az egyházak és az önkormányzat közötti kapcsolat is jól kiépített, ennek is köszönhet.

b) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Az önkormányzat jó kapcsolatot ápol a térségi közösségekkel, társulásokkal, melyek a következők:

- Velencei-tó Környéki Többcélú Kistérségi Társulás
- Humán Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
- Velencei-tó Térségfejlesztő Egyesület

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A településen nemzetiségi kisebbségi csoportok nem élnek, ezért nemzetiségi önkormányzat sincs, továbbá más nemzetiségi önszerveződések sem alakultak ki.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A velencei Nyugdíjas klub az időseket karolja fel, biztosítja számukra a közösségi tevékenységeket. A pázmándi Vöröskereszt szervezi a véradásokat, Önkormányzatunk az Idősek napját. A Verebért Egyesület nők és gyermekek számára szervez hagyományőrző programokat, lövészversenyt.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A vállalkozók szerepe a közéletben gyengül a gazdasági válság miatt, de még mindig vannak többen, akik valamilyen módon segítik a helyi rendezvényeket, ezzel együtt támogatva az esélyegyenlőségi csoportokat.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A Helyi Esélyegyenlőségi Program tervezetét Vereb Község Önkormányzat Képviselő-testülete, a Polgármesteri Hivatal dolgozói, az állami és önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, a település lakossága előzetes véleményezés, esetleges módosító javaslatok megtétele céljából tanulmányozhatja.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program a Polgármesteri Hivatalban, valamint a Közösségi Ház és Könyvtárban bárki számára elérhető, a település honlapján olvasható és véleményezhető.

b) az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Vereb Község Önkormányzat Képviselő-testülete a fentebb felsorolt intézmények, civilszervezetek, valamint a lakosság meghívása mellett, nyilvános képviselő-testületi ülésen tárgyalja és fogadja el a Helyi Esélyegyenlőségi Programot.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegény-ségben élők	Munkanélküliség, foglalkoztatáshoz jutás és foglalkoztatásban való megmaradás	Közfoglalkoztatásba történő bevonás, Munkaügyi Központba regisztrálás, felvilágosítás nyújtása az önkormányzat részéről
Gyermekek	Érzelmi, testi bántalmazások, drogfogyasztás, elszegényedés	Jelzőrendszer hatékony működése, együttes odafigyelés óvoda, iskola, szülő részéről
Idősek	Nem veszik igénybe a szociális ellátást, bizalmatlanok, nem élnek aktív életmódot, informatikai jártasságuk csekély.	Szociális ellátás folyamatos legyen, aktív idősödést támogató életmód, szűrővizsgálatok.
Nők	Gyes, Gyed után nem tudnak elhelyezkedni, probléma a gyerekek elhelyezése, családon belüli erőszak.	Jelzőrendszer működtetése, közfoglalkoztatásba való bevonás, oktatási intézmények nyitva tartásának rugalmassága.
Fogyatékkal élők	Információ hiánya, közlekedési nehézségek.	Akadálymentes honlap, intézmények, járdák, akadálymentesítése.

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint **intézkedés címe, megnevezése**	Az intézkedésbe bevont **aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst**
Romák és/vagy mélyszegény-ségben élők	Közfoglalkoztatási program felülvizsgálata, hivatalos ügyek intézésének segítése	Jegyző, szociális ügyintéző, Polgármesteri Hivatal munkatársai
Gyermekek	Gyermekvédelmi jelzőrendszer felülvizsgálata, odafigyelés a gyermekekre	Jegyző, Humán CSS-GYJSZ, szociális ügyintéző, óvoda, iskola, védőnő

Idősek	Szociális ellátások újra gondolása, bővítése, aktív életmód elősegítése	Jegyző, művelődési ház, védőnő
Nők	Jelzőrendszer fokozott működése, közfoglalkoztatás	Jegyző, Humán CSS-GYJSZ, szociális ügyintéző
Fogyatékkal élők	Akadálymentesítettség megoldása a településen	Polgármester

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák beintegrálódnak.
Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők felzárkózzanak.
Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek biztonságos jövőjét.
Folyamatosan odafigyelünk az idősek egészségi állapotára, mentális frissességére.
Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a munkaerő piacon való részvételt.
Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők közösségi életbe való bevonására.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	közfoglalkoztatás lehetősége	munkanélküliség, elhelyezkedési gondok	foglalkoztatáshoz jutás	-	kapcsolatfelvétel,	jegyző	6 hónap	bevont száma, munkát találó emberek száma	informatikai eszközök, meglévő humán erőforrás	2 év
2	lakás fenntartási támogatás igénybevétele	eladósodás	eladósodás elkerülése	-	kapcsolatfelvétel, együttműködés	jegyző	3 hónap	segélyt kérők száma	pénzügyi forrás, meglévő humán erőforrás	5 év
3	tűzifával való segítés	fűtési gondok	ne kapcsolják ki a gázt, ne fázzanak	-	együttműködés	polgármester	8 hónap	segítséget kérők száma	technikai forrás meglévő humán erőforrás	2 év
4	hivatalos ügyek nehézségei	bonyolult a hivatalos ügyintézés	szerezzenek tapasztalatot hivatalos ügyek intézésében	-	kapcsolatfelvétel, együttműködés	jegyző	2 hónap	önálló intézkedők száma	meglévő humán erőforrás, helyi újság	5 év
5	közfoglalkoztatási program felülvizsgálata	alacsony iskolai végzettséggel nyugdíj előtt állók elhelyezkedési nehézségei	közmunkához jutás	szoc. koncepció	adatgyűjtés, kapcsolatfelvétel, együttműködés	jegyző	6 hónap	közmunkához jutottak száma	pénzügyi forrás, meglévő humán erőforrás	1 év

II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	prevenció	drogozás, bűnelkövetés	kevesebb drogozó és bűnelkövető	gyermekvédelmi beszámoló	kapcsolatfelvétel, együttműködés, helyszín	jegyző HUMÁN CSS-GYJSZ	3 hónap	prevención részt vettek száma	meglévő humán erőforrás, helyi újság, honlap, szórólapok	3 év
2	kedvezményes étkeztetés lehetősége	nem jutnak meleg ételhez a hátrányos helyzetű gyermekek	jussanak meleg ételhez a hh gyermekek	gyermekvédelmi beszámoló	kapcsolatfelvétel, együttműködés, helyszín	jegyző	6 hónap	kedvezményesen étkezők száma	pénzügyi forrás, meglévő humán erőforrás	1 év + évente
3	gyermekvédelmi jelzőrendszer hatékony működése	bántalmazások előfordulása	ne történjen érzelmi vagy testi bántalmazás	gyermekvédelmi beszámoló	adatgyűjtés, együttműködés	HUMÁN CSS-GYJSZ	3 hónap	esetek száma	meglévő humán erőforrás	1 év
4	adományozás, ruhagyűjtés	elszegényedés	felzárkóztatás	gyermekvédelmi beszámoló	együttműködés hely keresése	HUMÁN CSS-GYJSZ	3 hónap	adományban részesülők száma	meglévő humán erőforrás, helyi újság	évente
5	polgárőrszolgálat éjszakai jelenléte	éjszaka felügyelet nélkül utcán vannak a gyermekek	a gyerekek otthon töltsék az éjszakát	polgárőrök beszámolója	együttműk polgárőrök és kmb. bevonása ödés	Polgárőr Egyesület	2 hónap	polgárőrök feljegyzései	meglévő humán erőforrás	folyamatos
6	balesetmentes közlekedés	kerékpárút hiánya, közlekedési szabálytalanságok	ne történjen baleset	körzeti megbízott beszámolója	polgárőrök és kmb. bevonása	-	6 hónap	jegyzőkönyvek száma	pénzügyi forrás, meglévő humán erőforrás, helyi újság, honlap	3 év
III. A nők esélyegyenlősége										
1	jelzőrendszer működtetése	eltitkolt családon belüli erőszak	az érintett tudja, hova fordulhat segítségért	HUMÁN Családsegítő beszámolója	együttműködés	jegyző, HUMÁN CSS-GYJSZ	6 hónap	esetek száma	meglévő humán erőforrás	1 év
2	önkéntes munkára ösztönzés	munkanélkülisé g	alapot adni további ellátási formának	-	önkéntes munka megszervezése	polgármester	3 hónap	jelentkezők száma	meglévő humán erőforrás, technikai	folyamatosan

									erőforrás	
3	van-e női esélyegyenlőség	nincsenek megfelelő adatok	probléma feltárása a női esélyegyenlőség tekintetében	HUMÁN Családsegítő beszámolója	együttműködés	HUMÁN CSS-GYJSZ	1 év	választ adók száma	meglévő humán erőforrás	2 év
4	gyerekek nappali ellátását célzó intézmények nyitva tartása	az intézmények nem alkalmazkodnak az igényekhez	legyen hol elhelyezni a gyermekeket	Óvoda, iskola, művelődési ház szabályzata	intézményvezetők bevonása	polgármester	6 hónap	gyermekek száma	pénzügyi forrás, meglévő humán erőforrás	3 év
5	hasznos elfoglaltság	Gyed, Gyes után nem tudnak visszatérni a munkába	egyéni vállalkozás beindítása	Programtervezet	hely kijelölése, program megszervezése	polgármester	6 hónap	munkába visszatérők száma	pénzügyi és technikai forrás, meglévő humán erőforrás	évente
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	veszély esetén értesítendő szervek	a bűnelkövetők számára veszélyeztetett korosztály	azonnali segítséghez jutás	Kmb. beszámolója	polgárőrök, kmb. bevonása	polgármester	folyamatos	hány esetben riasztották a polgárőröket vagy a kmb-t	meglévő humán erőforrás, helyi újság, honlap, szórólapok	5 év
2	idős kortárs közösséghez való tartozás	kevesen vesznek részt a közösségi életben	idősek társadalmi megbecsülésének erősítése	-	program megszervezése	polgármester	minden év október első hete	résztvevők száma	támogató, anyagköltség, helyszín	évente
3	Aktív időskor	nincs munkalehetőség, nem élnek aktív életmódot	vegyenek részt a közösségi életben	-	programok szervezése, tájékoztatás	polgármester	3 hónap	résztvevők száma	helyszín biztosítása, meglévő humán erőforrás	évente
4	Kattints rá Nagyi!	kevesen használják az internetet	önállóan tudjanak internetezni, elektronikusan levelezni	művelődési ház beszámolója	csoportos képzés szervezése	polgármester	minden év január	résztvevők száma	helyszín, számítógépek, humán erőforrás	évente

5	Települési egészségnap, középpontban a férfiak	nők száma magasabb, férfiak korai elhalálozása	aktív időskor meghosszabbítása	védőnői beszámoló	rendezvény megszervezése	polgármester	október első fele	szűrések száma, részvevők száma, szakrendelésre átirányítottak száma	infrastruktúra, rezsi, dologi költségek, saját humán erőforrás	1 év + évente
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	A fogyatékkal élők biztonságáért	járdalapok egyenetlensége, hiánya	biztonságos legyen a közlekedés, tolókocsival is	-	önkéntes munka szervezése a lakosság részére	polgármester	1év	önkéntesek száma	meglévő humán erőforrás, technikai erőforrás	5 év
2	Települési honlap vakbarát verziója	településen élő látássérültek hozzáférése, információval való ellátása	honlap akadálymentesítése, információk eljuttatása	-	informatika megvalósítás	jegyző	6 hónap	honlap, látogatók száma,	humán erőforrás, szoftver költség,	2 év
3	Intézmények akadálymentesítettsége	önkormányzati tulajdonban lévő épületek, intézmények nem mindegyike akadálymentesített	Ügyintézés biztosítása mozgássérültek részére	szoc. beszámoló	együttműködés	polgármester	2 év	ügyet intézők száma	pénzügyi és technikai forrás, meglévő humán erőforrás	5 év

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:
- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,

- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.
A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.
A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.
A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a

hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a mindenkori polgármester felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
    - Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
    - Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
    - Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
    - Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelősével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden**,** az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.
A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.
Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.
Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Vereb község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Vereb község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 80/2013. (XI.28.)számú határozatával elfogadta.

Mellékletek: Határozat kivonat

Dátum: Vereb, 2013.11.28. Kurcz Mária

A Vereb Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum 2013. 12. 16. Partner aláírás

Dátum 2013. 12. 16. Partner aláírás

Dátum 2013. 12. 16. Partner aláírás

2013. 12. 16.

HEP elkészítési jegyzék[1]

NÉV[2]	HEP részei[3]										Aláírás[4]
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Kerekes Erzsébet	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Bencs Ákos	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Tőzsér Mónika	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Kratancsikné Sz. Terézia	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Horváth Anita	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Herczegh Anna	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	

[1] Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással" igazolt dokumentum

[2] A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

[3] A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

[4] Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.